

HỘI NGHỊ THƯỜNG NIÊN LẦN THỨ NHẤT VỀ PHÁT TRIỂN KHOA HỌC, CÔNG NGHỆ VÀ ĐỔI MỚI SÁNG TẠO NGUỒN NHÂN LỰC

 THUY TRANG

HỢP LỰC ĐỂ TẠO SỨC MẠNH CỘNG HƯỞNG PHÁT TRIỂN KHOA HỌC, CÔNG NGHỆ VÀ ĐỔI MỚI SÁNG TẠO

Phát biểu khai mạc Hội nghị, Bộ trưởng Bộ Khoa học và Công nghệ Huỳnh Thành Đạt cho biết, Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội 10 năm từ 2021-2030 của nước ta đã đề ra mục tiêu phấn đấu đến năm 2030, Việt Nam là nước đang phát triển có công nghiệp hiện đại, thu nhập trung bình cao, đến năm 2045 trở thành nước phát triển, thu nhập cao. Trong đó, khoa học công nghệ và đổi mới sáng tạo (KH-CN&ĐMST) là một nội dung quan trọng trong các đột phá chiến lược và được xác định là động lực chính để tăng trưởng kinh tế. Từ thực tiễn hoạt động KH-CN&ĐMST trong thời gian qua và yêu cầu cấp thiết của công cuộc phát triển KT-XH, bảo đảm quốc phòng, an ninh, hội nghị này được sáng lập và dự kiến tổ chức hằng năm,

NGÀY 11/12/2021, TẠI TỈNH VINH PHÚC ĐÃ DIỄN RA LỄ KÝ KẾT CHƯƠNG TRÌNH PHỐI HỢP CÔNG TÁC GIAI ĐOẠN 2021-2025 GIỮA BỘ KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ, VIỆN HÀN LÂM KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ VIỆT NAM, VIỆN HÀN LÂM KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM, ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI VÀ ĐẠI HỌC QUỐC GIA TP.HCM TRONG KHUÔN KHỔ HỘI NGHỊ THƯỜNG NIÊN LẦN THỨ NHẤT VỚI CHỦ ĐỀ PHÁT TRIỂN KHOA HỌC, CÔNG NGHỆ VÀ ĐỔI MỚI SÁNG TẠO NGUỒN NHÂN LỰC. ĐÂY LÀ SÁNG KIẾN DO 5 CƠ QUAN THAM GIA KÝ KẾT KHỞI XƯƠNG VÀ ĐỒNG TỔ CHỨC.

tập trung thảo luận, góp ý cho việc hoàn thiện pháp luật về KHCN&ĐMST, tập trung vào các chính sách nhằm tạo môi trường thuận lợi nhất cho hoạt động nghiên cứu khoa học, phát triển công nghệ; các chính sách nhằm phát triển thị trường KHCN, thương mại hoá kết quả nghiên cứu;... Quá trình xây dựng văn bản pháp luật này rất cần sự tham gia của các nhà khoa học, các nhà quản lý khoa học công tác tại hai Viện Hàn lâm, hai Đại học Quốc gia, là các đầu mối quản lý KHCN&ĐMST lớn nhất của đất nước, để giúp các chính sách này sớm đi vào thực tiễn cuộc sống. Bộ trưởng Huỳnh Thành Đạt nhấn mạnh, hội nghị này cũng được kỳ vọng là nơi để chia sẻ, bàn bạc về việc thử nghiệm các chính sách có tính đột phá để các cơ quan cùng thống nhất trình Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ xem xét, ban hành. Đồng thời, hội nghị có thể tập hợp nguồn lực, nhất là nhân lực chất lượng cao để hình thành và giải quyết các bài toán lớn của đất nước, là nơi cùng bàn việc phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao thông qua các hoạt động nghiên cứu khoa học, phát triển công nghệ.

Tham luận tại hội nghị, các đại biểu đã tập trung làm rõ các mục tiêu của Chiến lược phát triển

khoa học - công nghệ, đổi mới sáng tạo và nguồn nhân lực, giai đoạn 2021-2030; việc xây dựng môi trường đổi mới sáng tạo; đề xuất các mô hình tư vấn, cơ chế, chính sách phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và nguồn nhân lực; các chương trình hợp tác khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo...

Để góp phần thực hiện Chiến lược này cùng với việc tập trung nghiên cứu các vấn đề khoa học xã hội cơ bản về đất nước, văn hóa và con người Việt Nam, Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam đề xuất một số định hướng, đó là: Thứ nhất, tiếp tục tập trung nghiên cứu, giải đáp những vấn đề lý luận và thực tiễn cơ bản của sự phát triển đất nước theo định hướng xã hội chủ nghĩa; Thứ hai, gắn kết chặt chẽ khoa học xã hội với khoa học tự nhiên, khoa học kỹ thuật và công nghệ trong quá trình triển khai các nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội; Thứ ba, thu hút, sử dụng có hiệu quả mọi nguồn lực đầu tư cho khoa học xã hội; Thứ tư, tăng cường và mở rộng giao lưu, hợp tác quốc tế nhằm quảng bá những thành tựu phát triển, các giá trị văn hóa của con người và dân tộc Việt Nam trong lịch sử cũng như hiện tại với cộng đồng thế giới.

Viện Hàn lâm Khoa học và Công nghệ Việt Nam kiến nghị thành lập Hội đồng Đổi mới sáng tạo quốc gia bởi đây là hoạt động có tính liên ngành cao, cần sự điều phối và phối hợp giữa các bên để có kết quả đi vào thực chất. Bên cạnh đó, Nhà nước cần có các quỹ đầu tư hỗ trợ các doanh nghiệp spin-off tại các viện nghiên cứu và cơ sở giáo dục đại học lớn; đồng thời, cần hoàn thiện chính sách để thúc đẩy doanh nghiệp đầu tư cho khoa học công nghệ nhằm nâng cao năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp.

XÂY DỰNG BỘ CƠ SỞ DỮ LIỆU DÙNG CHUNG ĐỂ TRÁNH ĐÀU TƯ PHẢN TÁN, TRÙNG LẬP

Đại học Quốc gia Hà Nội và Đại học Quốc gia TP.HCM cùng chung quan điểm về việc hai Đại học Quốc gia và hai Viện Hàn lâm sẽ xây dựng một số nhiệm vụ lớn tạo sản phẩm mang tầm vóc quốc gia, dưới sự chỉ đạo và hỗ trợ của Chính phủ và Bộ Khoa học và Công nghệ như chương trình nghiên cứu sản phẩm trọng điểm quốc gia nhằm khuyến khích các đơn vị tạo ra sản phẩm có tầm vóc, sở hữu công nghệ lõi có khả năng cạnh tranh trên thị trường quốc tế.

Phát biểu tại hội nghị, Giám đốc ĐHQGHN Lê

Quân nhấn mạnh, phát huy thế mạnh liên ngành, tích hợp trí tuệ chặt chẽ giữa các lĩnh vực Khoa học Tự nhiên và Khoa học Xã hội - Nhân văn, Công nghệ và Kỹ thuật, ĐHQGHN đã thực hiện thành công nhiều nhiệm vụ tầm cỡ quốc gia, giải quyết nhiều vấn đề lớn, phức tạp của thực tiễn cuộc sống mà các trường đại học đơn ngành khó giải quyết được. Để nhanh chóng chuyển giao những thành quả trong đào tạo và nghiên cứu phục vụ xã hội, ĐHQGHN đặc biệt chú trọng tăng cường hợp tác với các doanh nghiệp, đối tác trong và ngoài nước. Các doanh nghiệp, tập đoàn vừa là đối tác phát triển, vừa là bên sử dụng nguồn nhân lực đồng thời là đơn vị hỗ trợ ĐHQGHN tăng cường năng lực phát triển, cung ứng dịch vụ chất lượng cao cho xã hội.

ĐHQGHN phấn đấu tạo dựng được nguồn lực lớn đến từ các hoạt động chuyển giao và hợp tác để đầu tư lại vào các hoạt động nghiên cứu khoa học, đặc biệt là lĩnh vực Y học, Y sinh và các lĩnh vực khác mà ĐHQGHN mới phát triển. Do đó, Giám đốc ĐHQGHN hy vọng Bộ Khoa học và Công nghệ sẽ tiếp tục hỗ trợ để hai ĐHQG và hai Viện Hàn Lâm có những hợp tác sâu hơn, nhất là hợp tác về chia sẻ nguồn lực nhân lực, trang thiết bị nghiên cứu và thành lập các doanh nghiệp start-up trong nhiều lĩnh vực khác nhau.

CÁC HOẠT ĐỘNG CỦA HAI ĐHQG GẮN VỚI NHIỆM VỤ VÀ TRÁCH NHIỆM QUỐC GIA

NGÀY 7/12/2021, ĐOÀN KHẢO SÁT CỦA ỦY BAN VĂN HÓA, GIÁO DỤC CỦA QUỐC HỘI DO ĐỒNG CHÍ NGUYỄN ĐẮC VINH, ỦY VIÊN TRUNG ƯƠNG ĐẢNG, ỦY VIÊN ỦY BAN THƯỜNG VỤ QUỐC HỘI, CHỦ NHIỆM ỦY BAN LÀM TRƯỞNG ĐOÀN ĐÀ CỐ BUỔI LÀM VIỆC VỚI ĐHQGHN VÀ ĐHQG TP. HỒ CHÍ MINH. ĐÂY LÀ HOẠT ĐỘNG NẴM TRONG KẾ HOẠCH KHẢO SÁT VIỆC THỰC HIỆN CHÍNH SÁCH, PHÁP LUẬT VỀ TỰ CHỦ, BẢO ĐẢM VÀ KIỂM ĐỊNH CHẤT LƯỢNG ĐỐI VỚI GIÁO DỤC ĐẠI HỌC CỦA THƯỜNG TRỰC ỦY BAN VĂN HÓA, GIÁO DỤC CỦA QUỐC HỘI.

👉 **THANH HÀ**

Chương trình khảo sát nhằm tìm hiểu, nắm bắt thực tiễn tình hình tổ chức triển khai thực hiện tự chủ đại học thời gian qua, đặc biệt là về những khó khăn, vướng mắc về pháp lý, cơ chế, chính sách cũng như việc tổ chức thực hiện chủ trương, chính sách về tự chủ đại học, thực hiện bảo đảm và kiểm định chất lượng giáo dục đại học.

Tham dự buổi làm việc có lãnh đạo hai ĐHQG, đại diện lãnh đạo các trường đại học thành viên, Văn phòng và các Ban chức năng của hai ĐHQG.

Báo cáo Thường trực Ủy ban Văn hóa, Giáo dục của Quốc hội, Giám đốc ĐHQGHN Lê Quân cho biết, kể từ năm 2013 đến nay, ĐHQGHN được giao quyền tự chủ, tự chịu trách nhiệm cao trong các lĩnh vực tổ chức, hoạt động và đã thực hiện tốt các quyền này, đồng thời đã phân chia thành 03 cấp quản lý rõ rệt: (1) Cấp ĐHQGHN: thực hiện chức năng quản lý vĩ mô; kiểm tra, giám sát, điều phối, liên kết các đơn vị và trực tiếp chỉ đạo triển khai thực hiện các nhiệm vụ lớn, có tính liên ngành, liên lĩnh vực và có tầm ảnh hưởng sâu rộng; (2) Cấp đơn vị thành viên, đơn vị trực thuộc: được chủ động cao trong tổ chức và hoạt động

nhằm phát huy lợi thế chuyên môn riêng, nhưng vẫn đảm bảo cơ chế liên thông, liên kết, sử dụng nguồn lực chung của toàn ĐHQGHN để phát triển; (3) Cấp khoa, viện, trung tâm và tương đương trực thuộc đơn vị thành viên, đơn vị trực thuộc: là cấp quản lý vi mô, triển khai và tác nghiệp trực tiếp.

Nghị định số 186/2013/NĐ-CP ngày 17 tháng 11 năm 2013 của Chính phủ về Đại học Quốc gia và Quyết định số 26/2014/QĐ-TTg ngày 26 tháng 3 năm 2014 của Thủ tướng ban hành Quy chế tổ chức và hoạt động của Đại học Quốc gia và các cơ sở giáo dục đại học thành viên quy định, ĐHQG là cơ sở giáo dục công lập bao gồm tổ hợp các trường đại học, viện nghiên cứu khoa học thành viên thuộc các lĩnh vực chuyên môn khác nhau để đào tạo các trình độ của giáo dục đại học.

Các đơn vị thành viên, trực thuộc ĐHQGHN được tổ chức và hoạt động theo cơ chế tự chủ, tự chịu trách nhiệm xã hội cao, mở và liên thông, liên kết, phát huy lợi thế chuyên môn hóa và tự chủ trong lĩnh vực nghiên cứu khoa học đảm bảo trong khuôn khổ quản lý và điều phối thống nhất của ĐHQGHN. Do đó, ĐHQGHN cho phép các đơn vị chủ động tập trung các nguồn lực cho việc xây dựng đội ngũ cán bộ, cơ sở vật chất... liên quan đến chuyên ngành đào tạo, lĩnh vực nghiên cứu đặc thù.

Quản trị trong ĐHQGHN được thực hiện theo cách tiếp cận quản lý sản phẩm đầu ra. Chất lượng các đơn vị đào tạo và chương trình giáo dục trong ĐHQGHN được giám sát chặt chẽ thông qua hoạt động kiểm định chất lượng, đồng thời, ĐHQGHN khuyến khích các trường thành viên tham gia kiểm định của các tổ chức kiểm định quốc tế có uy tín nhằm thúc đẩy việc nâng cao chất lượng và quá trình hội nhập.

Giám đốc Lê Quân cho biết thêm, với mô hình đặc thù, hai ĐHQG được quyền tự chủ cao về chuyên môn, nghiên cứu khoa học, tổ chức bộ máy và về tài chính, tài sản. Giám đốc ĐHQGHN cũng nêu rõ một số khó khăn, vướng mắc khi thực hiện các điều kiện tự chủ: Triển khai mô hình hội đồng các trường đại học thành viên; Phân định mức độ tự chủ của các trường đại học thành viên trong bức tranh tự chủ chung của ĐHQGHN; Phân loại tổ chức, cơ chế chính sách về điều kiện thành lập các đơn vị sự nghiệp công lập đối với các tổ chức, đơn vị trực thuộc đơn vị thành viên, đơn vị trực thuộc của ĐHQGHN. Về cơ chế chính sách và các quy định khác của pháp luật, ĐHQGHN gặp phải các khó khăn, vướng mắc trong việc thực hiện các mục tiêu, kế hoạch phát triển theo từng giai đoạn đối với các dự án đầu tư xây dựng ĐHQGHN tại Hòa Lạc. Cơ chế chính sách trong việc ký hợp đồng lao động và bổ nhiệm người lao động vào các vị trí quản lý lãnh đạo đối với một số ngành nghề đặc thù có nhiều cán bộ khoa học trình độ cao còn hạn chế, bất cập. Các quyền tự chủ về tổ chức bộ máy và nhân sự của ĐHQGHN vẫn chưa được thể chế hóa theo luật định.

Giám đốc ĐHQGHN Lê Quân đề xuất, kiến nghị được Chính phủ trao các quyền tự chủ cao hơn cho hai ĐHQG trong các văn bản Nghị định và Quy chế mới thay thế Nghị định 186 và Quy chế 26.

Chia sẻ khó khăn và đề xuất một số kiến nghị của ĐHQG Tp. Hồ Chí Minh, đồng chí Vũ Hải Quân, Ủy viên Trung ương Đảng, Giám đốc ĐHQG Tp. Hồ Chí Minh cho biết, đơn vị gặp nhiều vướng mắc phát sinh khi thực hiện Luật Giáo dục đại học số 34/2018/QH14 do các văn bản dưới luật chưa thống nhất, chồng chéo. Bên cạnh đó, Giám đốc ĐHQG Tp. Hồ Chí Minh nêu những bất cập về tự chủ đại học được quy định tại Luật Giáo dục đại học 2018.

Đồng quan điểm với Giám đốc ĐHQGHN Lê Quân, Giám đốc ĐHQG Tp. Hồ Chí Minh Vũ Hải Quân cũng đưa ra kiến nghị cần sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Giáo dục đại học và các văn bản dưới luật để trao quyền tự chủ cao nhất cho hai ĐHQG, cùng với đó gắn với chất lượng cao và trách nhiệm xã hội, thực hiện các nhiệm vụ quốc gia.

Tại buổi làm việc, các đại biểu cũng thảo luận và chỉ ra một số bất cập cần tháo gỡ trong

quá trình triển khai Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Giáo dục Đại học.

Đại biểu Nguyễn Lân Hiếu cho rằng, trong quá trình triển khai Luật Giáo dục đại học bộc lộ một số bất cập cần tháo gỡ, đồng thời nâng cao tính tự chủ, tự chịu trách nhiệm của các cơ sở giáo dục đại học nói chung và hai ĐHQG nói riêng. Theo đại biểu Nguyễn Lân Hiếu, cần phân định rõ vai trò của hội đồng trường, hội đồng ĐHQG cũng như các chức danh Bí thư Đảng ủy, Chủ tịch Hội đồng trường, Hiệu trưởng. Bên cạnh đó, cần bổ sung các cơ chế, chính sách nhằm tạo điều kiện phát triển nghiên cứu khoa học, gắn chặt nghiên cứu cơ bản với nghiên cứu ứng dụng, từ đó tạo nguồn lực tài chính để tự chủ đại học.

Về vấn đề kiểm định chất lượng giáo dục đại học, đại biểu Đỗ Chí Nghĩa - Ủy viên thường trực Ủy ban Văn hóa, Giáo dục của Quốc hội cho rằng, cần thiết phải xây dựng hệ thống kiểm định chất lượng có tiêu chí, cách đánh giá và tính hệ thống chung để đảm bảo sự công bằng. Đại biểu Đỗ

Chí Nghĩa đưa ra ý kiến về kiểm định chất lượng chéo giữa hai ĐHQG, từ đó tạo ra mô hình về đánh giá, kiểm định của 2 tổ chức giáo dục đại học lớn nhất của cả nước.

Trưởng ban Đào tạo ĐHQGHN Nguyễn Đình Đức nhấn mạnh, ĐHQGHN là cái nôi đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao cho đất nước. Lịch sử phát triển của ĐHQGHN gắn liền với thành tích học tập, rèn luyện của hàng chục vạn học sinh, sinh viên với bề dày truyền thống hơn 100 năm. Nhiều cựu sinh viên ĐHQGHN đã và đang giữ những vị trí quan trọng trong hệ thống Đảng, Chính quyền, Đoàn thể chính trị - xã hội, nhiều người đang đóng vai trò quan trọng trong hệ thống quản lý nhà nước và nghiên cứu khoa học, sáng tạo công nghệ, nhiều giải thưởng trong nước và quốc tế đã mang tên cựu sinh viên ĐHQGHN.

Bàn về sự khác biệt trong chất lượng đào tạo của ĐHQGHN và các cơ sở giáo dục đại học khác, Hiệu trưởng Trường ĐH Giáo dục Nguyễn Quý Thanh khẳng định, hoạt động kiểm định chất lượng

ở ĐHQGHN được tiên phong triển khai từ ngày đầu thành lập. Các hoạt động kiểm định gắn định chất lượng trường thành viên và khoa trực thuộc ĐHQGHN, Tiêu chuẩn kiểm định chất lượng chương trình giáo dục với Quy định về kiểm định chất lượng giáo dục trong ĐHQGHN được xây dựng khoa học, thực hiện đều đặn theo các chu kỳ nghiêm túc, đầy đủ. Ông Nguyễn Quý Thanh cũng nhấn mạnh thêm, trải qua gần 30 năm xây dựng và phát triển, được Đảng và Nhà nước trao cho quyền tự chủ cao, ĐHQGHN đã không ngừng nỗ lực khai thác những thế mạnh của quyền tự chủ đó, đạt được nhiều thành tựu nổi bật, đóng góp cho việc đổi mới giáo dục đại học Việt Nam.

Trao đổi về Hội đồng Trường, Phó Hiệu trưởng Trường ĐH Việt Nhật Nguyễn Hoàng Oanh cho biết, Trường ĐH Việt Nhật là đơn vị thành viên đầu tiên trong ĐHQGHN thành lập Hội đồng Trường. Hội đồng Trường ĐH Việt Nhật nhiệm kỳ 2021-2026 gồm 20 thành viên, trong đó có 10 thành viên đại diện phía Việt Nam và 10 thành viên đại diện phía Nhật Bản. Bên cạnh các thành viên đương nhiên còn có các chính trị gia, lãnh đạo các đại học và tập đoàn lớn, có tầm ảnh hưởng quan trọng tới quan hệ ngoại giao, kinh tế giữa Việt Nam và Nhật Bản. Hội đồng có các nhiệm vụ và quyền hạn: Thông qua chiến lược phát triển và kế hoạch hoạt động trung hạn của Trường ĐH Việt Nhật để trình ĐHQGHN phê duyệt; thông qua kế hoạch hoạt động hàng năm của Trường do Hiệu trưởng đề xuất. Tham gia thúc đẩy quan hệ hợp tác giữa Trường với các cơ quan chính phủ và tư nhân ở trong và ngoài nước; hỗ trợ huy động nguồn lực tài chính từ khu vực tư nhân ở trong và ngoài nước phục vụ xây dựng và phát triển Trường. Giám sát việc sử dụng các nguồn lực dành cho Trường; việc triển khai thực hiện các quy chế, quy định quản lý nội bộ quan trọng của Trường; việc thành lập, sáp nhập, chia tách, giải thể các đơn vị trực thuộc Trường. Thông qua các quy định về tiêu chuẩn, nhiệm vụ, quyền hạn và quyền lợi của Hiệu trưởng, Phó Hiệu trưởng bảo đảm phù hợp với quy định hiện hành của Điều lệ trường đại học và của ĐHQGHN. Thực hiện việc đánh giá hàng năm kết quả hoàn thành nhiệm vụ của Hiệu

trưởng, Phó Hiệu trưởng; kiến nghị Giám đốc ĐHQGHN bổ nhiệm, miễn nhiệm Hiệu trưởng, Phó Hiệu trưởng của Trường.

Phó Giám đốc ĐHQGHN Nguyễn Hoàng Hải nhấn mạnh, trách nhiệm giải trình của cơ sở giáo dục đại học có tính tự chủ cao. Bên cạnh vấn đề kiểm định chất lượng thì việc đánh giá các cơ sở giáo dục đại học thông qua hệ thống xếp hạng đại học trong nước cũng là một trong những điểm thể hiện trách nhiệm giải trình. Từ đó, các cơ sở giáo dục đại học sẽ có những nhìn nhận, đánh giá để nâng cao các điều kiện đảm bảo chất lượng, đảm bảo tự chủ đại học về mọi mặt. Theo Phó Giám đốc Nguyễn Hoàng Hải, quyền tự chủ cho các cơ sở giáo dục đại học cần được giao đồng bộ, bao gồm tự chủ nguồn lực, tự chủ trong các vấn đề liên quan đến tuyển sinh và quản lý sinh viên; tự chủ trong các hoạt động học thuật, nghiên cứu khoa học và chương trình giáo dục như phương pháp giảng dạy, kiểm tra đánh giá kết quả học tập của sinh viên, nội dung chương trình và giáo trình học liệu...; tự chủ trong các vấn đề liên quan đến quản lý hành chính và tài chính...

Kết luận buổi làm việc, Chủ nhiệm Ủy ban Văn hóa, Giáo dục của Quốc hội Nguyễn Đắc Vinh đồng tình và đánh giá cao các ý kiến của các đại biểu. Với sứ mệnh và cơ chế được Đảng và Nhà nước giao phó, hai ĐHQG đã luôn nỗ lực để có sự phát triển tương xứng, những đột phá đáp ứng kỳ vọng của nhân dân. Tuy nhiên, trong quá trình vận hành còn gặp phải nhiều khó khăn, vướng mắc do bất cập của văn bản quy phạm pháp luật. Vì vậy, Thường trực Ủy ban Văn hóa, Giáo dục của Quốc hội sẽ tiếp thu có chọn lọc các ý kiến của đại biểu, đề xuất sửa đổi Luật Giáo dục Đại học, bổ sung nhiều nội dung quan trọng về tự chủ đại học, xây dựng hành lang pháp lý, tạo điều kiện để hai ĐHQG "cất cánh", làm tròn trách nhiệm quốc gia.

Đồng chí Nguyễn Đắc Vinh cũng điếm qua một số vấn đề hai ĐHQG cần làm rõ về tự chủ tài chính, tự chủ về tổ chức bộ máy và tự chủ về chuyên môn, nghiên cứu khoa học. Chủ nhiệm Ủy ban Văn hóa, Giáo dục của Quốc hội khẳng định, việc thành lập hai ĐHQG là chủ trương đúng đắn của Đảng và Nhà nước trong chiến lược phát triển giáo dục và đào tạo. Chủ nhiệm Nguyễn Đắc Vinh mong muốn hai ĐHQG tiếp tục thực hiện tốt sứ mệnh nòng cốt, đầu tàu trong hệ thống giáo dục đại học.

Đây là chương trình phi lợi nhuận của Tập đoàn Vingroup, nhằm mục tiêu thay đổi môi trường nghiên cứu và góp phần tạo bộ phóng đưa khoa học Việt vươn tầm quốc tế.

Chương trình tài trợ các dự án khoa học và công nghệ VinIF được triển khai từ năm 2019 nhằm tạo điều kiện tối đa cho các nhà khoa học phát huy khả năng nghiên cứu và đổi mới sáng tạo, từ đó, xây dựng những công trình khoa học và giải pháp công nghệ mang lại lợi ích thiết thực cho cộng đồng.

Đến nay, VinIF đã tài trợ cho 83 dự án khoa học, tổng kinh phí trên 445 tỷ đồng. Trong số đó, nhiều dự án đã cho ra kết quả thực tiễn với 163 sản phẩm dạng hệ thống, thiết bị; 159 sản phẩm dạng phần mềm, cơ sở dữ liệu; xuất bản 143 công bố khoa học tại các tạp chí Q1 và hội thảo hàng đầu thế giới. Đặc biệt, với sự đồng hành của VinIF, 34 nghiên cứu đã được cấp bằng sở hữu trí tuệ trong nước và quốc tế.

Ông Vũ Hà Văn - Giám đốc Khoa học quỹ VinIF và VinBigData, Tập đoàn Vingroup, nhấn mạnh: “Đích đến cuối cùng của nghiên cứu khoa học phải là tạo ra được những nhà khoa học có tư duy lành mạnh và tác phong làm việc chuyên nghiệp, những sản phẩm ứng dụng có ý nghĩa thực tế, giúp nâng cao tầm hiểu biết và chất lượng cuộc sống của người Việt và khẳng định tầm vóc trí tuệ Việt trên trường quốc tế. Muốn làm được như vậy, nhà khoa học không thể đứng độc lập một mình mà cần sự chung tay của cả cộng đồng nghiên cứu và doanh nghiệp tư nhân. Những nỗ lực dài hạn của VinIF trong việc hỗ trợ nguồn lực phát triển dự án khoa học - công nghệ là nhằm mục tiêu đó”.

Phát biểu tại buổi lễ, Giám đốc ĐHQGHN Lê Quân đánh giá cao việc ra đời Quỹ VinIF với chức năng hỗ trợ các tổ chức, cá nhân thực hiện nghiên cứu khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo, nhằm mục đích tạo ra những thay đổi tích cực và bền vững cho Việt Nam. Ông cho biết, ĐHQGHN và Tập đoàn Vingroup đã và đang triển khai nhiều hoạt động hợp tác hiệu quả. ĐHQGHN là một trong các tổ chức nhận được hỗ trợ nhiều nhất từ Quỹ VinIF với 10 dự án với tổng kinh phí gần 60 tỷ đồng trong vòng 3 năm qua.

Giám đốc Lê Quân chia sẻ, ĐHQGHN ưu tiên đầu tư cho phát triển nguồn nhân lực khoa học và công nghệ, góp phần củng cố nền tảng, năng lực nghiên cứu và đội ngũ cán bộ khoa học tài năng; ưu tiên đào tạo

VINIF VÀ ĐHQGHN HỢP TÁC PHÁT TRIỂN NGUỒN NHÂN LỰC KH&CN CHẤT LƯỢNG CAO

📍 KHÁNH LINH

NGÀY 9/12/2021, TẠI LỄ CÔNG BỐ VÀ SƠ KẾT 2 NĂM CHƯƠNG TRÌNH TÀI TRỢ CÁC DỰ ÁN KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ CỦA QUỸ ĐỔI MỚI SÁNG TẠO VINGROUP (VINIF), QUỸ ĐÃ CÔNG BỐ TÀI TRỢ 92 TỶ ĐỒNG CHO 20 DỰ ÁN KHOA HỌC - CÔNG NGHỆ CÓ NHỮNG GIÁ TRỊ THỰC TIỄN VỚI CỘNG ĐỒNG, NÂNG TỔNG GIÁ TRỊ TÀI TRỢ TRONG 3 NĂM QUA LÊN 445 TỶ ĐỒNG.

giảng viên đại học, nhà khoa học cho các trường đại học, cao đẳng trong cả nước. Vừa qua, ĐHQGHN đã ban hành Quy định về việc hỗ trợ học bổng cho các nghiên cứu sinh và các thực tập sinh sau tiến sĩ ở ĐHQGHN với mức hỗ trợ học bổng lên đến 100 triệu đồng/năm cho các nghiên cứu sinh và 120 triệu đồng/năm cho các tiến sĩ trẻ có năng lực nghiên cứu và công bố quốc tế xuất sắc. Ngoài ra, với mục đích ươm tạo, xây dựng đội ngũ nhà khoa học kế cận tài năng, chất lượng cao, ĐHQGHN cũng triển khai nhiều hoạt động tư vấn, hỗ trợ cho học sinh bậc trung học phổ thông.

20 dự án nổi bật nhất năm 2021 trong số hơn 200 dự án đề xuất đã được xét duyệt tài trợ với tổng giá trị lên tới 92 tỷ đồng. Các dự án trên đến từ nhiều lĩnh vực như: Y sinh, Y dược, Vật lý, Vật liệu, Toán học, Công nghệ thông tin, Khoa học máy tính... Điểm chung của các dự án

là nghiên cứu khoa học mũi nhọn hoặc có định hướng ứng dụng, cùng phương pháp tiếp cận và công nghệ hiện đại cũng như mang tầm ảnh hưởng quốc tế.

02 dự án của Trường ĐH Khoa học Tự nhiên và 01 dự án của Trường ĐH Công nghệ, ĐHQGHN nhận tài trợ của Quỹ VinIF năm 2021 với tổng giá trị 14,5 tỷ đồng.

Bên cạnh nguồn lực tài chính, VinIF sẽ đồng hành cùng đội ngũ thực hiện dự án tiếp cận các nguồn lực khoa học, kết nối với mạng lưới chuyên gia tư vấn và truy cập cơ sở dữ liệu lớn. Kết quả nghiên cứu cũng sẽ được VinIF tư vấn đăng ký bảo hộ bằng độc quyền sáng chế và giới thiệu nguồn đầu tư để tiếp tục triển khai ứng dụng vào các sản phẩm, giải pháp thực tiễn. Đây là cách làm được các nhà khoa học đánh giá là toàn diện, hiệu quả và bền vững.

THỦ TƯỚNG CHÍNH PHỦ PHẠM MINH CHÍNH

NÂNG TẦM ĐHQGHN trong GIAI ĐOẠN MỚI

“ TRÊN CƠ SỞ KẾ THỪA, ỔN ĐỊNH, ĐỔI MỚI VÀ PHÁT TRIỂN, ĐHQGHN ĐÃ CÓ ĐỘI NGŨ CÁN BỘ, CÁC NHÀ KHOA HỌC VỚI TIỀM NĂNG RẤT LỚN; CÓ TRUYỀN THỐNG LỊCH SỬ VẄ VANG, ĐÁNG TỰ HÀO VỚI NHIỀU NHÀ LÃNH ĐẠO CỦA ĐẢNG, NHÀ NƯỚC VÀ CÁC CƠ QUAN TRONG HỆ THỐNG CHÍNH TRỊ TỪNG HỌC TẬP, RÈN LUYỆN TẠI ĐÂY. ĐHQGHN CŨNG NHẬN ĐƯỢC TÌNH CẢM, SỰ TIN CẬY, NGƯỠNG MỘ CỦA NHÂN DÂN; SỰ GHI NHẬN TRONG CÁC BẢNG ĐÁNH GIÁ, XẾP HẠNG QUỐC TẾ; SỰ QUAN TÂM CỦA ĐẢNG, NHÀ NƯỚC VỚI VIỆC DÀNH KHU ĐẤT HƠN 1.000 HA ĐỂ XÂY DỰNG ĐHQGHN TẠI HÀ LẠC. ”

👉 MINH PHÚC

Sáng 28/11, tại Văn phòng Chính phủ, Thủ tướng Phạm Minh Chính đã có cuộc làm việc với Ban lãnh đạo ĐHQGHN.

Cùng tham dự buổi làm việc có Phó Thủ tướng Vũ Đức Đam, lãnh đạo Văn phòng Chính phủ, các Bộ, ngành liên quan: Giáo dục và Đào tạo, Khoa học và Công nghệ, Xây dựng, Tài chính, Kế hoạch và Đầu tư, Nội vụ, Y tế và UBND thành phố Hà Nội.

Về phía ĐHQGHN có Bí thư Đảng ủy, Giám đốc ĐHQGHN; các thành viên trong Ban Giám đốc; lãnh đạo các trường đại học, khoa, viện nghiên cứu thành viên, Văn phòng ĐHQGHN, Văn phòng Đảng ủy, các ban chức năng của ĐHQGHN.

KHẲNG ĐỊNH CHỦ TRƯỞNG ĐÚNG ĐẮN MANG TÂM CHIẾN LƯỢC

Phát biểu tại buổi làm việc, Giám đốc ĐHQGHN Lê Quân gửi lời cảm ơn sâu sắc tới sự quan tâm của Thủ tướng Chính phủ dành cho ĐHQGHN và báo cáo về tình hình hoạt động của ĐHQGHN trong thời gian vừa qua cũng như trình bày một số kiến nghị tới Thủ tướng Chính phủ.

Báo cáo với Thủ tướng Chính phủ, Giám đốc ĐHQGHN Lê Quân cho biết, nhờ quyết liệt đổi mới, tiên phong sáng tạo trong tổ chức và triển khai thực hiện các kế hoạch, nhiệm vụ, ĐHQGHN đã xác lập và luôn nỗ lực thực hiện mục tiêu trở thành trung tâm đào tạo, nghiên cứu khoa học và chuyển giao tri thức lớn, hàng đầu đất nước, có uy tín trong khu vực và quốc tế, xứng đáng với niềm tin, kì vọng của Đảng và Nhà nước.

Trong thời gian qua, ĐHQGHN tiếp tục có bước chuyển mình vươn lên mạnh mẽ, khẳng định danh tiếng, xác lập vị trí đại học hàng đầu Việt Nam và ghi danh vào nhóm các trường đại học có

vị thế cao trong khu vực và thế giới. Vị trí của ĐHQGHN cải thiện rõ nét trên bảng xếp hạng quốc tế, 3 năm liên tục (2019-2021) nằm trong nhóm 801-1000 thế giới. Năm 2020, theo công bố của Tổ chức xếp hạng QS (Anh), ĐHQGHN nằm trong nhóm 101-150 các trường đại học có thời gian thành lập dưới 50 năm có chất lượng giáo dục hàng đầu trên thế giới. Xếp hạng quốc tế theo ngành, lĩnh vực đạt kết quả tốt với nhiều lĩnh vực nằm trong nhóm 500 thế giới.

Giám đốc ĐHQGHN Lê Quân nhấn mạnh, trong bối cảnh các nguồn lực đầu tư còn hạn hẹp, ở mức rất thấp so với yêu cầu để xây dựng một đại học tầm cỡ khu vực và quốc tế, thì việc ĐHQGHN có tên và liên tục thăng tiến trong bảng xếp hạng đại học khu vực và quốc tế là sự nỗ lực, cố gắng vượt bậc của Đảng bộ và tập thể lãnh đạo các thời kỳ, cũng như của

cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức, người lao động và học sinh, sinh viên ĐHQGHN. Điều này đã chứng minh việc thành lập ĐHQG là chủ trương có tầm chiến lược và nhất quán của Đảng, Nhà nước, phù hợp với xu thế phát triển của giáo dục đại học thế giới.

Giám đốc ĐHQGHN Lê Quân khẳng định, mô hình tổ chức ĐHQGHN cho phép các đơn vị thành viên, đơn vị trực thuộc sử dụng, chia sẻ nguồn lực chung qua đó bổ khuyết, liên thông, liên kết, thống nhất với nhau, đã tạo nên sức mạnh tổng hợp, gắn kết chí hướng, phấn đấu theo cùng một mục tiêu, tạo được các giá trị gia tăng trong đào tạo và nghiên cứu khoa học. Trong đó, các chương trình đào tạo liên ngành, liên đơn vị, đã góp phần

cung cấp hàng nghìn cử nhân, thạc sĩ, tiến sĩ có tư duy, trí tuệ liên ngành cho các lĩnh vực kinh tế mũi nhọn của đất nước.

Trên cơ sở thế mạnh tích hợp trí tuệ liên ngành, kết hợp chặt chẽ giữa các lĩnh vực khoa học tự nhiên và khoa học xã hội - nhân văn, công nghệ và kỹ thuật, ĐHQGHN đã thực hiện thành công nhiều nhiệm vụ tầm cỡ quốc gia, giải quyết nhiều vấn đề lớn, phức tạp của thực tiễn cuộc sống mà các trường đại học đơn ngành bên ngoài không thể giải quyết được. ĐHQGHN đã tích cực tham gia tổng kết thực tiễn, nghiên cứu lý luận, đề xuất xây dựng các chủ trương, đường lối, quyết sách của Đảng, Nhà nước; tham gia đóng góp xây dựng chiến lược phát triển

kinh tế, xã hội và hiện nay đang triển khai tham gia xây dựng quy hoạch của 14 tỉnh vùng Tây Bắc.

Để nhanh chóng chuyển giao những thành quả trong đào tạo và nghiên cứu phục vụ xã hội, ĐHQGHN đặc biệt chú trọng tăng cường hợp tác với các doanh nghiệp, đối tác trong và ngoài nước. Các doanh nghiệp, tập đoàn vừa là đối tác phát triển, vừa là bên sử dụng nguồn nhân lực đồng thời là đơn vị hỗ trợ ĐHQGHN tăng cường năng lực phát triển, cung ứng dịch vụ chất lượng cao cho xã hội.

Bên cạnh đó, triển khai chủ trương chính sách của Đảng, Chính phủ và lời kêu gọi của Thủ tướng Chính phủ trong công tác phòng chống dịch Covid-19, tập thể cán bộ và sinh viên ĐHQGHN đã tích cực với những hành động cụ thể: quyên góp, ủng hộ

Chương trình Sóng và Máy tính cho em; tham gia chi viện nhân lực y tế cho các địa phương miền Nam; thực hiện các báo cáo nghiên cứu tư vấn cho Chính phủ về ổn định phát triển kinh tế, xã hội thời kỳ hậu Covid-19. ĐHQGHN cũng đã đẩy mạnh công tác chuyển đổi số, tăng tốc thực hiện chiến lược Đại học số; đảm bảo tiến độ và chất lượng công tác dạy và học. Vừa qua, ĐHQGHN đã tổ chức Lễ ra mắt Kênh trực tuyến hỗ trợ giáo dục tiểu học, Kênh Chất lượng giáo dục đại học và nghề nghiệp.

Tại buổi làm việc, Giám đốc ĐHQGHN Lê Quân cũng đã trình bày những định hướng phát triển ĐHQGHN trong thời gian tới và những kiến nghị để tận dụng các điều kiện thuận lợi, vượt qua thách thức đưa ĐHQGHN phát triển như kỳ vọng.

Theo Giám đốc ĐHQGHN Lê Quân, “từ khóa” cốt lõi trong định hướng phát triển thời gian tới của ĐHQGHN là “chất lượng cao”. Theo đó, ĐHQGHN ưu tiên đầu tư mạnh cho các ngành đào tạo khoa học cơ bản truyền thống để đào tạo và phát triển nguồn nhân lực khoa học và công nghệ, góp phần củng cố nền tảng, năng lực nghiên cứu và đội ngũ cán bộ khoa học tài năng; ưu tiên đào tạo giảng viên đại học, nhà khoa học cho các trường đại học, cao đẳng trong cả nước; xây dựng đội ngũ cán bộ nghiên cứu và tuyên truyền lý luận trình độ cao cho Đảng.

ĐHQGHN cũng mở rộng các chương trình đào tạo liên ngành, liên đơn vị, cung cấp nguồn nhân lực có trí tuệ liên ngành cho các lĩnh vực quan trọng của đất nước; phát triển và mở rộng quy mô các chương trình đào tạo kỹ thuật - công nghệ mới liên quan trực tiếp đến cuộc cách mạng lần thứ tư. Đặc biệt, ĐHQGHN thí điểm và nhân rộng các mô hình đào tạo tiên tiến trên thế giới vào Việt Nam.

Trong phát triển khoa học và công nghệ, ĐHQGHN đẩy mạnh nghiên cứu trong lĩnh vực khoa học xã hội và nhân văn và khoa học giáo dục; tham gia tổng kết thực tiễn, nghiên cứu lý luận, tư vấn chính sách cho Đảng, Nhà nước. Đồng thời tăng cường hoạt động nghiên cứu trong một số lĩnh vực khoa học tự nhiên mà ĐHQGHN có lợi thế thông qua các chương trình nghiên cứu cơ bản.

ĐHQGHN chú trọng phát triển một số lĩnh vực liên ngành giữa khoa học tự nhiên với khoa học kỹ thuật và công nghệ, khoa học xã hội và nhân văn phục vụ phát triển bền vững. Cùng với đó, ĐHQGHN đẩy mạnh triển khai các hướng nghiên cứu khoa học và phát triển công nghệ mới, công nghệ ưu tiên có khả năng ứng dụng cao, mà ĐHQGHN có lợi thế, nhất là Công nghệ số, Công nghệ thông tin, Công nghệ

sinh học, Trí tuệ nhân tạo, Chuỗi khối (blockchain), Internet vạn vật, An ninh mạng, Cơ điện tử, Tự động hóa, Điện tử y sinh, Công nghệ môi trường..

ĐHQGHN chủ động tham gia mạng lưới đổi mới sáng tạo toàn cầu. Tăng cường hợp tác với các đối tác, đặc biệt là các doanh nghiệp lớn trong nước và nước ngoài để phát triển các dự án, chương trình nghiên cứu quốc tế lớn, xuyên quốc gia; hợp tác triển khai nghiên cứu, chuyển giao và thương mại hóa sản phẩm khoa học và công nghệ.

Phát biểu tại buổi làm việc, Phó Thủ tướng Vũ Đức Đam nhấn mạnh, ĐHQGHN luôn là đơn vị tiên phong trong công cuộc đổi mới giáo dục. Đảng, Nhà nước và Chính phủ kì vọng vào một đô thị đại học tầm vóc tại Hòa Lạc. Phó Thủ tướng cũng đánh giá cao việc ĐHQGHN đã gắn kết sứ mệnh với phát triển kinh tế - xã hội đất nước.

ĐHQGHN tiếp tục thể hiện trách nhiệm quốc gia trong việc tham gia chủ trì, thực hiện những chương trình nghiên cứu có tầm vóc, mang giá trị thời đại, giá trị dân tộc và nhân văn lớn, mang ý nghĩa khoa học và thực tiễn cao đối với sự phát triển của xã hội và đất nước như: Chương trình KH&CN phát triển bền vững vùng Tây Bắc, Quốc chí, Trung tâm Tư liệu Việt Nam học, Dịch thuật và phát huy giá trị tinh hoa các tác phẩm Kinh điển phương Đông,...

Đặc biệt, trong bối cảnh dịch bệnh Covid-19, ĐHQGHN luôn sẵn sàng chung lòng, chung sức cùng xã hội trong những giai đoạn khó khăn. Cán bộ, sinh viên ĐHQGHN đã có mặt tại những tuyến đầu chống dịch. Nhiều công trình khoa học kết hợp chặt chẽ nghiên cứu liên ngành của

các nhà khoa học ĐHQGHN đã đóng góp về y học phục vụ nâng cao sức khỏe, chữa bệnh, phòng chống dịch bệnh Covid-19.

Lãnh đạo Tp. Hà Nội, các Bộ, ngành cũng bày tỏ ủng hộ những kiến nghị, đề xuất của ĐHQGHN và cho biết sẽ tiếp tục phối hợp cùng tháo gỡ những vướng mắc, gia tăng nguồn lực để xây dựng và phát triển ĐHQGHN.

PHÁT TRIỂN ĐÔ THỊ ĐẠI HỌC ĐHQGHN THEO MÔ HÌNH "5 TRONG 1"

Thay mặt Chính phủ, Thủ tướng Phạm Minh Chính biểu dương những kết quả mà các nhà quản lý, nhà khoa học, cán bộ, viên chức, học viên, sinh viên, học sinh của ĐHQGHN đã đạt được.

Thủ tướng nêu rõ một số kết quả, thành tựu ấn tượng mà ĐHQGHN đã đạt được cần tiếp tục phát huy

tích cực hơn nữa trong thời gian tới. Trên cơ sở kế thừa, ổn định, đổi mới và phát triển, ĐHQGHN đã có đội ngũ cán bộ, các nhà khoa học với tiềm năng rất lớn; có truyền thống lịch sử vẻ vang, đáng tự hào với nhiều nhà lãnh đạo của Đảng, Nhà nước và các cơ quan trong hệ thống chính trị từng học tập, rèn luyện tại đây. ĐHQGHN cũng nhận được tình cảm, sự tin cậy, ngưỡng mộ của nhân dân; sự ghi nhận trong các bảng đánh giá, xếp hạng quốc tế; sự quan tâm của Đảng, Nhà nước với việc dành khu đất hơn 1.000 ha để xây dựng ĐHQGHN tại Hòa Lạc.

Thủ tướng Chính phủ cơ bản nhất trí với các định hướng và kiến nghị mà ĐHQGHN đã nêu. Để tiếp tục phát triển, nâng cao vị thế trong giai đoạn 2021 - 2025, Thủ tướng đề nghị ĐHQGHN cần tập trung nguồn lực thực hiện các nội dung sau:

Thứ nhất, cần nâng tầm ĐHQGHN trong giai đoạn mới khi cả nước triển khai Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng;

có cơ chế giải phóng tối đa nguồn lực con người rất lớn để đội ngũ cán bộ phát huy, cống hiến nhiều hơn nữa; xử lý hài hòa, hợp lý, hiệu quả mối quan hệ giữa Nhà nước, xã hội và thị trường, tăng cường hợp tác công tư.

Thứ hai, tập trung cụ thể hóa, thể chế hóa Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng, Nghị quyết 29 của Trung ương về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, Nghị quyết 20 về phát triển khoa học và công nghệ, Nghị quyết Đại hội Đảng bộ ĐHQGHN. Về tổ chức, bộ máy, biên chế, cơ chế tự chủ, công tác xây dựng Đảng và đội ngũ cán bộ, cần bám sát và cụ thể hóa các nghị quyết của Đảng về các vấn đề này và Luật Giáo dục đại học. Thủ tướng yêu cầu xây dựng các chương trình, dự án, kế hoạch, quy hoạch, cơ chế chính sách, tập trung lãnh đạo chỉ đạo, bố trí nguồn lực, có mục tiêu cụ thể cho

từng năm và trong 5 năm tới để nâng tầm ĐHQGHN.

Thứ ba, tập trung khắc phục bằng được những bất cập, hạn chế, yếu kém, bảo đảm bộ máy vận hành trơn tru, thông suốt, hiệu quả hơn, nhất là trong đào tạo, nghiên cứu và thực hiện sứ mệnh; khắc phục bằng được việc đầu tư dàn trải, thiếu trọng tâm, trọng điểm, thiếu dứt điểm khi nguồn lực có hạn.

Thứ tư, góp phần nâng cao dân trí, đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao, bồi dưỡng nhân tài theo Nghị quyết của Đảng, phục vụ đặc lực, hiệu quả cho 3 khâu đột phá chiến lược.

Thứ năm, vấn đề đào tạo là một trụ cột của ĐHQGHN. Thủ tướng đặc biệt lưu ý cần quan tâm tới vấn đề sinh viên, giáo viên, nhà trường, xác định người học là trung tâm, nhà trường là nền tảng, giáo viên là động lực. Tập trung đào tạo

nhân lực trong các môn khoa học cơ bản - đây là một lĩnh vực truyền thống của nhà trường; đào tạo nhân lực cho ĐHQGHN và các đại học khác. Tăng cường liên kết, liên doanh với các địa phương, doanh nghiệp, tổ chức... để đào tạo nguồn nhân lực không chỉ đạt đẳng cấp quốc gia mà còn quốc tế, chú trọng đào tạo ngoại ngữ và tin học trong bối cảnh hội nhập sâu rộng. Đổi mới công tác tuyển sinh, tập trung kiểm soát đầu ra. Tiếp thu các công nghệ đào tạo tiên tiến.

Thứ sáu, công tác nghiên cứu cần chú trọng tổng kết thực tiễn, phục vụ các chương trình lớn của quốc gia, các vấn đề thực tiễn đặt ra trong quá trình phát triển kinh tế - xã hội của đất nước. Thủ tướng gợi mở một số vấn đề nghiên cứu như chủ quyền lãnh thổ quốc gia; xây dựng nền dân chủ xã hội chủ nghĩa; tư vấn chính sách về đổi mới sáng tạo, cách mạng công nghiệp lần thứ 4; xây dựng nền văn hóa tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc; đặc điểm

văn hóa vùng miền; chính sách, giải pháp phòng chống dịch, khôi phục và phát triển kinh tế; vấn đề cạn kiệt tài nguyên, già hóa dân số, biến đổi khí hậu, kinh tế tuần hoàn, kinh tế xanh, năng lượng tái tạo; chuyển đổi số; công nghệ sau thu hoạch, xây dựng thương hiệu nông sản...

Thứ bảy, về tự chủ đại học, vị thế, vai trò của ĐHQGHN, Thủ tướng yêu cầu tổng kết thực tiễn triển khai mô hình ĐHQGHN từ năm 1993 tới nay, bám sát đường lối, chủ trương của Đảng, căn cứ các quy định của pháp luật và tình hình thực tiễn để đề xuất cụ thể với các cấp có thẩm quyền. Tinh thần chung là tăng thẩm quyền, tăng phân cấp, tăng tự chủ, linh hoạt, tăng đầu tư để lấy đầu tư công dẫn dắt đầu tư tư.

Nhiệm vụ quan trọng được Thủ tướng lưu ý là cần tập trung thực hiện dứt điểm dự án xây dựng

ĐHQGHN tại Hòa Lạc với quyết tâm cao, nỗ lực lớn, hành động quyết liệt, hiệu quả với tư duy, cách làm mới. Thủ tướng nhấn mạnh yêu cầu triển khai dự án theo hướng khu đô thị đại học quốc gia, việc xây dựng có thể phân kỳ nhưng quy hoạch phải có tầm nhìn dài hạn. Thủ tướng gợi ý mô hình "5 trong 1" trong khu đô thị đại học này: Trung tâm đào tạo tài năng; trung tâm nghiên cứu chuyển giao công nghệ hiện đại; trung tâm đổi mới sáng tạo ngang tầm quốc gia và quốc tế; đô thị đại học thông minh, hiện đại; trung tâm thử nghiệm hợp tác công tư và đào tạo nghiên cứu.

THU HÚT VÀ ĐẦU TƯ NGUỒN NHÂN LỰC CHẤT LƯỢNG CAO TẠI ĐHQGHN ĐỔI MỚI ĐỂ PHÁT TRIỂN

 VŨ SINH

TẠI SỰ KIỆN VSL-TALK 15 VÀO NGÀY 17/12/2021, GIÁM ĐỐC ĐHQGHN LÊ QUÂN ĐÃ CHIA SẺ VỀ VIỆC THU HÚT, ĐÀO TẠO VÀ BỒI DƯỠNG NGUỒN NHÂN LỰC, NHÀ KHOA HỌC CHẤT LƯỢNG CAO TẠI ĐHQGHN.

THU HÚT VÀ ĐẦU TƯ NGUỒN NHÂN LỰC XUẤT PHÁT TỪ NHU CẦU ĐỔI MỚI, ÁP LỰC CẠNH TRANH

Giám đốc ĐHQGHN Lê Quân chia sẻ, là người gắn bó nhiều năm trong lĩnh vực quản trị nhân sự và với cương vị người đứng đầu một cơ sở giáo dục đại học lớn, ông luôn trăn trở làm sao để đội ngũ nhân lực phát huy được năng lực của mình.

Ông cho rằng, khi một tổ chức có nhu cầu và chịu áp lực phải đổi mới thì sẽ có động lực đầu tư, thu hút và phát triển nhân lực. Điều này phải xuất phát từ chính người lãnh đạo cao nhất. Ông chia sẻ, ĐHQGHN triển khai đổi mới quản trị tổ chức, cách thức vận hành để có thể vừa thu hút nguồn lực chất lượng cao từ bên ngoài, vừa tạo môi trường bình đẳng để mỗi giảng viên, nhà khoa học, người lao động có thể phát huy, cống hiến.

LINH HOẠT CHÍNH SÁCH TRÊN NỀN TẢNG GỐC LÀ NĂNG LỰC CÁ NHÂN

Khi được hỏi về chính sách đặc biệt thu hút nhân lực, người đứng đầu ĐHQGHN bày tỏ, mỗi chính sách của ĐHQGHN đều bắt nguồn từ sự cầu thị, quan tâm, cởi mở của người lãnh đạo. Ông khẳng định, Ban Giám đốc ĐHQGHN và lãnh đạo các đơn vị trong ĐHQGHN luôn lắng nghe để thấu hiểu, tìm giải pháp tháo gỡ những vướng mắc từ các nhà giáo, nhà khoa học, người lao động.

Để thu hút nhà khoa học và nhân lực chất lượng cao thì điều quan trọng nhất là phải tạo được môi trường làm việc để họ phát huy được năng lực, triển khai các ý tưởng, sáng kiến. Đồng thời, phải đảm bảo các chính

sách đãi ngộ và thu nhập.

ĐHQGHN đã đề ra những tiêu chuẩn rõ ràng để thu hút, đặc cách tuyển dụng các nhà khoa học đáp ứng về trình độ chuyên môn, có công bố nghiên cứu quốc tế, có năng lực hội nhập quốc tế, chủ trì các đề tài khoa học công nghệ... và các đơn vị trong ĐHQGHN cũng được tự chủ trong việc lựa chọn nhân lực cho đơn vị mình.

Thông tin tại tọa đàm, Trưởng ban Đào tạo Nguyễn Đình Đức cho biết, vừa qua, Giám đốc ĐHQGHN đã ký ban hành Quy định về việc hỗ trợ học bổng cho các nghiên cứu sinh và các thực tập sinh sau tiến sĩ ở ĐHQGHN. Quyết định này hỗ trợ học bổng lên đến 100 triệu đồng/năm cho các nghiên cứu sinh và 120 triệu đồng/năm cho các tiến sĩ trẻ có năng lực nghiên cứu và công bố quốc tế xuất sắc. Ông hy vọng, thông qua chính sách thu hút bước đầu này, sẽ có nhiều nghiên cứu sinh giỏi, tiến sĩ giỏi đến ĐHQGHN học tập, nghiên cứu.

Đồng thời, thực hiện chính sách trọng dụng đối với các nhà khoa học trình độ cao, ĐHQGHN triển khai một số chính sách ưu đãi đối với các Giáo sư, Phó Giáo sư trong đó có chính sách về chăm sóc sức khỏe.

Phó Giám đốc ĐHQGHN Phạm Bảo Sơn chia sẻ, một trong những chính sách thu hút nhân lực chất lượng cao trong lĩnh vực khoa học công

nghệ là hướng tới cá thể hóa các nhà khoa học, tức là tập trung đầu tư phát triển theo thế mạnh của từng cá nhân. ĐHQGHN cũng tạo điều kiện cho các nhà khoa học trẻ tiếp cận các dự án nghiên cứu. Đồng thời, ĐHQGHN cũng có những chính sách phát triển nhóm nghiên cứu mạnh, phòng thí nghiệm trọng điểm, đăng ký sở hữu trí tuệ với các sản phẩm khoa học; có cơ chế đặt hàng với các nhóm nghiên cứu mạnh.

KẾT NỐI VÀ CHIA SẺ CHO PHÁT TRIỂN NGUỒN LỰC

Là đại học đa ngành, đa lĩnh vực nhưng ĐHQGHN có sự liên thông liên kết và cộng hưởng tốt. Các đơn vị trong ĐHQGHN chia sẻ nguồn lực chung về nhân lực, cơ sở vật chất, hệ thống hạ tầng công nghệ thông tin. Giám đốc Lê Quân cho rằng, trong thời đại chuyển đổi số, kết nối và chia sẻ là từ khóa quan trọng, mang lại nhiều cơ hội và giá trị hơn. Trách nhiệm người quản lý là thiết kế được hệ thống mà ở đó các cá nhân kết nối với nhau và kết nối với tổ chức.

Giám đốc Lê Quân đánh giá, việc dịch chuyển nguồn lực giữa các đơn vị được coi là minh chứng cho sự cạnh tranh và sự phát triển, đổi mới nội tại trong ĐHQGHN. ĐHQGHN cũng sẵn sàng sử dụng các nguồn nhân lực ngoài ĐHQGHN thông qua một số chương trình như thu hút học giả, với mục đích phát huy kinh nghiệm, năng lực, trí tuệ của các học giả đang làm việc tại các trường đại học, cơ sở nghiên cứu khoa học uy tín trên thế giới, qua đó tạo động lực, môi trường đào tạo và nghiên cứu quốc tế, nâng cao năng lực đội ngũ.

NHỮNG ĐIỂM MỚI
TRONG KỲ THI ĐÁNH GIÁ NĂNG LỰC
DO ĐHQGHN TỔ CHỨC

NĂM 2022, BÀI THI ĐÁNH GIÁ NĂNG LỰC HỌC SINH TRUNG HỌC PHỔ THÔNG SẼ ĐƯỢC XÂY DỰNG DỰA TRÊN KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU ĐÁNH GIÁ CÁC NHÓM NĂNG LỰC THEO CHUẨN ĐẦU RA CỦA CHƯƠNG TRÌNH GIÁO DỤC PHỔ THÔNG. CẤU TRÚC, NỘI DUNG, MỨC ĐỘ KHÓ DỄ, SỐ LƯỢNG CÂU HỎI, BỐ CỤC, THỜI GIAN... SẼ KHÔNG THAY ĐỔI SO VỚI NĂM 2021 VÀ SẼ ỔN ĐỊNH TRONG NHỮNG NĂM TỚI ĐÂY. NGOÀI RA, NĂM 2022, TRUNG TÂM KHẢO THÍ ĐHQGHN SẼ KẾT HỢP VỚI NHIỀU TRƯỜNG ĐẠI HỌC TRONG CẢ NƯỚC ĐỂ TỔ CHỨC THI TRÊN DIỆN RỘNG TẠI NHIỀU ĐIỂM THI Ở HÀ NỘI, CÁC TỈNH THÀNH PHÍA BẮC VÀ BẮC TRUNG BỘ, ĐÀ NẴNG VÀ THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH.

GS.TS NGUYỄN TIẾN THẢO - GIÁM ĐỐC TRUNG TÂM KHẢO THÍ, ĐHQGHN CHIA SẺ NHỮNG QUAN ĐIỂM ĐỂ THÍ SINH VÀ PHỤ HUYNH, CÁC THẦY CÔ GIÁO CÓ CÁI NHÌN TỔNG QUAN VỀ KỲ THI ĐÁNH GIÁ NĂNG LỰC HỌC SINH THPT DO ĐHQGHN TỔ CHỨC TRONG MÙA TUYỂN SINH ĐẠI HỌC 2022.

THU LƯƠNG

Năm 2021, Trung tâm Khảo thí ĐHQGHN đã hoàn thiện bài thi Đánh giá năng lực (ĐGNL) học sinh trung học phổ thông và tổ chức thi cho một số lượng đáng kể thí sinh dự thi trong điều kiện giãn cách xã hội. Phổ điểm thi ĐGNL năm 2021 có độ phân hóa cao, đặc biệt thích hợp cho công tác xét tuyển vào các chương trình đào tạo đại học đòi hỏi tính phân loại đầu vào cao. Năm 2022, Trung tâm khảo thí ĐHQGHN tiếp tục ứng dụng kỹ thuật kiểm tra đánh giá hiện đại và tối ưu hóa quy trình tổ chức thi trên máy tính, bổ sung 20% câu hỏi mới được thử nghiệm trên chính đối tượng thí sinh đã dự thi vào ngân hàng câu hỏi chuẩn hoá, nâng cấp hệ thống hạ tầng cơ sở và đào tạo đội ngũ cán bộ làm công tác thi chuyên nghiệp. Đến thời điểm hiện tại, chúng tôi đã hoàn thành kế hoạch tổ chức thi trên diện rộng tại nhiều điểm thi ở Hà Nội, các tỉnh thành phía Bắc và Bắc Trung Bộ, Đà Nẵng và Thành phố Hồ Chí Minh.

Xin Giáo sư cho biết kỳ thi Đánh giá năng lực năm 2022 có thay đổi gì so với năm 2021 hay không?

Bài thi ĐGNL được xây dựng dựa trên kết quả nghiên cứu đánh giá các nhóm năng lực theo chuẩn đầu ra của chương trình giáo dục phổ thông. Do đó, cấu trúc, nội dung, mức độ khó dễ, số lượng câu hỏi, bố

cục, thời gian... không thay đổi so với năm 2021 và sẽ ổn định trong những năm tới đây. Chúng tôi chỉ điều chỉnh cách thức tổ chức thi như: tăng số đợt thi, mở rộng quy mô kỳ thi, phối hợp với các trường đại học để mở thêm địa điểm thi; thay đổi mức lệ phí đăng ký dự thi và thi. Nói ngắn gọn, có 2 sự thay đổi trong năm 2022 so với năm 2021 là quy mô các đợt thi và lệ phí thi.

Ông có đề cập đến sự phối hợp với các trường đại học trong công tác tổ chức thi ĐGNL. Vậy cho đến thời điểm này đã có những trường đại học nào liên kết với ĐHQGHN để sử dụng kết quả bài thi ĐGNL để tuyển sinh đại học năm học 2022-2023?

Bài thi ĐGNL là bài thi chuẩn hóa hướng tới đa mục đích trong đó có phục vụ tuyển sinh đại học. ĐHQGHN luôn thể hiện tinh thần trách nhiệm xã hội, sẵn sàng chia sẻ nguồn lực, tài nguyên, dữ liệu về kỳ thi ĐGNL với các cơ sở giáo dục để phục vụ tuyển sinh. Đến nay có gần 50 đại học, trường đại học ở Hà Nội và các tỉnh thành phía Bắc, Bắc Trung Bộ như ĐH Huế, ĐH Thái Nguyên...; Trường ĐH Ngoại thương, Trường ĐH Kinh tế Quốc dân, Trường ĐH Thương mại, Trường ĐH Công nghệ Giao thông vận tải; Trường ĐH Kỹ thuật - Công nghệ Cần Thơ, Trường ĐH Sư phạm Kỹ thuật Tp. Hồ Chí Minh, Trường ĐH Kỹ thuật Y - Dược Đà Nẵng, Học viện Tòa Án... đã chính thức liên hệ với

ĐHQGHN đăng ký sử dụng kết quả bài thi ĐGNL để xét tuyển đại học năm 2022. Vừa qua, chúng tôi đã tổ chức hội nghị "khai thác sử dụng kết quả bài thi ĐGNL học sinh Trung học Phổ thông phục vụ tuyển sinh đại học" với sự tham gia của gần 50 trường đại học, học viện trong cả nước nhằm tạo điều kiện thuận lợi tối đa cho thí sinh và các trường trong công tác tuyển sinh.

Trong tình hình dịch Covid-19 còn phức tạp khó lường, Trung tâm Khảo thí ĐHQGHN sẽ triển khai thi ĐGNL cho thí sinh ở những địa điểm nào, thời điểm nào cho phù hợp?

Chúng ta cùng tin rằng, với tốc độ tiêm phủ vaccine và các biện pháp chống dịch quyết liệt của Đảng, Chính phủ các cấp cấp chính quyền, đơn vị cũng như những điều chỉnh thích ứng linh hoạt trong công tác phòng dịch thì năm 2022 sẽ có nhiều chuyển biến so với năm 2021. Về phía Trung tâm Khảo thí ĐHQGHN, chúng tôi xây dựng các kịch bản triển khai khác nhau. Tùy theo cấp độ phân loại vùng dịch mà đặt địa điểm thi, thời gian thi thích hợp; bổ sung các yêu cầu về dịch tễ, yêu cầu xét nghiệm với cán bộ/thí sinh nếu cần, triển khai các biện pháp 5K kết hợp với việc ứng dụng công nghệ thông tin liên hoàn từ khâu phân loại, đăng ký dự thi, giãn cách ca thi; đồng thời tổ chức nhiều điểm thi, nhiều đợt thi trong năm 2022. Thí sinh sẽ có nhiều cơ hội để tham gia thi

ĐGNL nếu đảm bảo yêu cầu dịch tễ.

Với xu hướng tự chủ tuyển sinh diễn ra ngày càng mạnh mẽ, các trường đại học sẽ sử dụng nhiều nguồn tuyển khác nhau và giảm sự lệ thuộc vào kết quả thi tốt nghiệp. Do đó, số lượng thí sinh có thể tăng mạnh so với những năm trước, đề thi và công tác tổ chức thi đã được chuẩn bị như thế nào, thưa ông?

Đa dạng hoá các nguồn tuyển là xu thế chung trong bối cảnh tự chủ tuyển sinh. Các trường đại học trong thời gian tới sẽ sử dụng các phương thức khác nhau để tuyển được các thí sinh chất lượng. Đối với các ngành đào tạo có tính cạnh tranh cao, điểm chuẩn cao thì việc xét tuyển sử dụng kết quả bài thi ĐGNL, bài thi chuẩn hoá góp phần quan trọng trong bối cảnh hiện nay. Hai ĐHQG và một số trường đã tuyên bố tổ chức các kỳ thi riêng, bài thi chuẩn hoá, bài thi kiểm tra kiến thức... để phục vụ xét tuyển vào các chương trình đào tạo có tính cạnh tranh cao, nhu cầu xã hội lớn. Cùng với đó sẽ có nhiều trường đại học sử dụng kết quả các bài thi này để xét tuyển. Do đó, số lượng thí sinh tham dự bài thi ĐGNL của ĐHQGHN dự báo sẽ tăng mạnh năm 2022. Đến thời điểm hiện tại, Trung tâm Khảo thí đã liên hệ với khoảng 17 trường đại học để đặt địa điểm thi, đáp ứng nhu cầu tuyển sinh của các trường và nguyện vọng của thí sinh. Các đợt thi bắt đầu từ tháng 2 đến

tháng 8, quy mô mỗi đợt thi cũng tăng lên nhiều so với năm 2021.

Trong những năm gần đây, một lượng đáng kể thí sinh từ miền Nam ra Bắc (và ngược lại) học tập. ĐHQGHN có xem xét phục vụ thi với các thí sinh này hay không?

Thống kê đăng ký dự thi năm 2021 có nhiều thí sinh ở Thành phố Hồ Chí Minh, Cần Thơ, Vĩnh Long, Bến Tre có nguyện vọng tham dự kỳ thi ĐGNL của ĐHQGHN để xét tuyển đại học. Do đó, Trung tâm Khảo thí ĐHQGHN đã liên hệ với các trường đại học phía Nam để đặt địa điểm và tổ chức một vài đợt thi tại Thành phố Hồ Chí Minh vào tháng 5 và tháng 7 năm 2022 nếu tình hình dịch bệnh các tỉnh phía Nam được kiểm soát. Ngoài ra, Trung tâm Khảo thí ĐHQGHN đã và đang phối hợp với Trung tâm Khảo thí và Đánh giá Chất lượng Đào tạo - ĐHQG Thành phố Hồ Chí Minh nghiên cứu xây dựng Bộ công cụ chuyển đổi thang điểm giữa hai bài thi ĐGNL của 2 đơn vị trong thời gian tới.

Xin cảm ơn GS!

DẤU ẤN **TECHFEST 2021** **PHÁT TRIỂN HỆ SINH THÁI KHỞI NGHIỆP SÁNG TẠO MỞ**

SỰ KIỆN THƯỜNG NIÊN LỚN NHẤT DÀNH CHO DOANH NGHIỆP KHỞI NGHIỆP ĐỔI MỚI SÁNG TẠO - NGÀY HỘI KHỞI NGHIỆP ĐỔI MỚI SÁNG TẠO QUỐC GIA TECHFEST VIỆT NAM 2021 LẦN THỨ 7 CHÍNH THỨC ĐƯỢC PHÁT ĐỘNG VỚI CHUỖI HƠN 50 SỰ KIỆN KÉO DÀI TỪ THÁNG 9 ĐẾN THÁNG 12 NĂM 2021. TRONG ĐÓ, CHƯƠNG TRÌNH DẤU ẤN TECHFEST - WHISE 2021 ĐÃ MANG ĐẾN MỘT DIỄN ĐÀN ĐỐI THOẠI CẤP CAO VỀ CHÍNH SÁCH QUỐC GIA PHÁT TRIỂN HỆ SINH THÁI KHỞI NGHIỆP SÁNG TẠO 2021 - 2025.

 ĐÌNH KHÁNH

TECHFEST 2021 cũng được tổ chức song song với Tuần lễ Đổi mới sáng tạo và khởi nghiệp Thành phố Hồ Chí Minh 2021 (WHISE 2021) và Triển lãm khởi nghiệp Đà Nẵng mở rộng - SURF 2021 tạo thành ngày hội chung trên toàn quốc, thể hiện tinh thần thống nhất xây dựng hệ sinh thái khởi nghiệp sáng tạo quốc gia.

“ĐỔI MỚI SÁNG TẠO LÀ YÊU CẦU KHÁCH QUAN CỦA PHÁT TRIỂN”

Đó là quan điểm của Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính khi phát biểu tại sự kiện. Biểu dương những kết quả mà hệ sinh thái đổi mới sáng tạo của Việt Nam đã đạt được trong năm 2020 bất chấp những khó khăn của đại dịch Covid - 19, Thủ tướng cho rằng những thành tựu này có được là nhờ bám sát chủ trương, đường lối của Đảng, cụ thể hóa chính sách pháp luật của Nhà nước đồng thời dựa vào sự nỗ lực phấn đấu của các chủ thể, sự phối hợp trong và ngoài nước nhằm phát huy sức mạnh nội, ngoại lực.

Thủ tướng Phạm Minh Chính nhấn mạnh vai trò của đổi mới sáng tạo trong giải quyết những thách thức từ thực tiễn bởi đây là yêu cầu khách quan của phát triển. Thủ tướng cho rằng, đổi mới sáng tạo phải bám sát chủ trương của Đảng, góp phần làm cho mọi người dân ấm no hạnh phúc, bảo vệ chủ quyền và toàn vẹn lãnh thổ, chứng minh trí tuệ, sức sáng tạo của con người Việt Nam. Thủ tướng nhấn mạnh,

đổi mới sáng tạo sẽ góp phần tái cơ cấu lại nền kinh tế, tạo nên những biến chuyển trong tất cả các lĩnh vực của đất nước để chống dịch, phục hồi và phát triển nền kinh tế, trong đó, Việt Nam cần sáng tạo trong lĩnh vực y tế để có thể chủ động kỹ thuật, thuốc điều trị và vaccine. Ở lĩnh vực giáo dục cũng cần đổi mới để đào tạo con người Việt Nam thông minh, sáng tạo. Trong nông nghiệp sáng tạo để mang lại giá trị thặng dư cao hơn.

PHÁT TRIỂN HỆ SINH THÁI KHỞI NGHIỆP SÁNG TẠO MỎ

Phát biểu khai mạc sự kiện, Bộ trưởng Bộ Khoa học và Công nghệ Huỳnh Thành Đạt cho biết, TECHFEST quốc gia được tổ chức để tổng kết, đánh giá, báo cáo lãnh đạo Chính phủ về các hoạt động khởi nghiệp sáng tạo trong cả nước. Theo Bộ trưởng, năm 2021, mặc dù trong bối cảnh dịch bệnh diễn biến phức tạp, nhưng nguồn tài chính đầu tư cho khởi nghiệp sáng tạo tại Việt Nam và sự tham gia của các chủ thể lại tăng cao chưa từng thấy trước đó. Đặc trưng của hệ sinh thái đổi mới sáng tạo của Việt Nam là việc hình thành các mạng lưới liên kết, thúc đẩy dòng chảy của tri thức, của công nghệ trong và ngoài nước, để kết nối hiệu quả với các hệ sinh thái ở khu vực và trên thế giới. Bộ trưởng Huỳnh Thành Đạt kỳ vọng, trong bối cảnh bình thường mới, các sáng kiến, giải pháp, dự án đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp sáng tạo càng phải thể hiện được vai trò tiên phong trong giải quyết những vấn đề của kinh tế - xã hội trên nền tảng phát huy tính tự chủ, sáng

tạo, đổi mới của Việt Nam, mà đại diện thế hệ trẻ.

Những năm gần đây, Việt Nam đã chứng kiến nhiều chuyển động tích cực ở cả khâu cơ chế chính sách và thị trường khoa học công nghệ cũng như đổi mới sáng tạo, mang đến những thành tựu đầy ấn tượng. Tuy nhiên, vẫn còn đó không ít những trở ngại cho tiến trình phát triển. Nhiều nút thắt về cơ chế chính sách cần tháo gỡ; tư duy và nhận thức của nhiều doanh nghiệp chưa bắt kịp thời đại; hệ sinh thái đổi mới sáng tạo cần có thêm luồng sinh khí mới để tạo bước phá trong hoạt động và thực sự trở thành động lực mới cho tăng trưởng kinh tế. Chính vì vậy, trong khuôn khổ Chương trình Dấu ấn TECHFEST - WHISE 2021 đã diễn ra Diễn đàn đối thoại cấp cao với chủ đề “Phát triển Hệ sinh thái khởi nghiệp sáng tạo mở” với sự tham gia của lãnh đạo các Bộ, ngành, các chuyên gia trong nước, quốc tế và cộng đồng khởi nghiệp sáng tạo ở trong và ngoài nước nhằm mục tiêu gợi mở tư duy, những sáng kiến mới, có tính chất mở, hợp tác, liên kết trong hệ sinh thái khởi nghiệp sáng

tạo quốc gia, thúc đẩy hình thành các startup với hàm lượng công nghệ cao từ khối viện, trường và gợi ý chính sách nhằm hoàn thiện hệ sinh thái khởi nghiệp sáng tạo quốc gia.

Sau diễn đàn, đại diện Cục Phát triển Thị trường doanh nghiệp và Khoa học công nghệ, Bộ Khoa học và Công nghệ (NATEC) đã ký thỏa thuận hợp tác với đại diện các tập đoàn lớn là Vingroup, Sao Thái Dương, APEC, Vicoland... nhằm xây dựng mạng lưới hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo quốc gia, bằng cách kết nối, thu hút sự tham gia của các tập đoàn, doanh nghiệp lớn trong và ngoài nước. TECHFEST 2021 kỳ vọng sẽ thắt chặt sợi dây liên kết không biên giới giữa con người Việt Nam, trí tuệ Việt Nam và khát vọng Việt Nam.

CẦN THIẾT PHẢI CÓ TƯ DUY MỞ, CHÍNH SÁCH MỞ

TECHFEST 2021 với chủ đề “Đổi mới sáng tạo - Kiến tạo tương lai” (tiếng Anh: Embracing innovation - Reshaping the future) được tổ chức tại Hà Nội kết nối trực tuyến với các điểm cầu tại Đà Nẵng, TP. Hồ Chí Minh, các địa phương và

quốc tế. Chương trình được tiếp sóng trực tiếp trên Fanpage Techfest Vietnam. Sự kiện do Bộ Khoa học và Công nghệ phối hợp tổ chức cùng UBND Thành phố Hồ Chí Minh, Bộ Ngoại giao, Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam (VCCI) và Tập đoàn Vingroup.

Năm 2021, dịch bệnh Covid-19 vẫn tiếp tục diễn biến hết sức phức tạp, con đường khởi nghiệp sáng tạo, vốn chông gai lại càng nhiều thử thách. Việc đổi mới sáng tạo, thay đổi phương thức sinh hoạt, làm việc và tương tác không còn là lựa chọn, mà đã trở thành bắt buộc. TECHFEST 2021 hướng tới thúc đẩy giải pháp công nghệ của doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo, nền tảng đổi mới sáng tạo "mở" trong giải quyết vấn đề của xã hội trong bối cảnh Covid-19 và phục hồi nền kinh tế hậu Covid-19. Đây là thời điểm các startup cần nắm bắt cơ hội mới vươn lên, để "kiến tạo tương lai" thông qua sáng kiến công nghệ. Đồng thời, lấy sức mạnh trí tuệ của con người, sự đổi mới sáng tạo làm trung tâm kết hợp với sức mạnh đại đoàn kết dân tộc.

Tham dự chương trình với tư cách diễn giả, Phó Giám đốc ĐHQGHN Phạm Bảo Sơn đã chia sẻ từ góc nhìn của một trung tâm giáo dục đại học và nghiên cứu khoa học hàng đầu cả nước. Theo đó, ông Phạm Bảo Sơn cho rằng hệ sinh thái đổi mới sáng tạo cần được hoàn thiện hơn thông qua hai nội hàm "mở". Ông cho biết quan điểm về trường đại học đổi mới sáng tạo mở dựa trên khoa học mở đã được ĐHQGHN áp dụng từ rất lâu. Ông nhấn mạnh cần phải tiếp cận mở, dữ liệu mở, các thông tin kết quả khoa học phải mở cho cộng đồng, mọi người đều có thể khai thác, từ nhà khoa học đến doanh nghiệp, công dân. Đồng thời, Phó Giám đốc Phạm Bảo Sơn kiến nghị làm sao để các trường đại học viện nghiên cứu có chính sách có thể thành lập doanh nghiệp Spin Off, các nhà khoa học có thể sử dụng tài sản này để làm động lực cho nghiên cứu. Từ phía doanh nghiệp, làm sao sử dụng được Quỹ phát triển Khoa học công nghệ trong doanh nghiệp để kết nối với các nhà khoa học.

TẠP CHÍ KINH TẾ VÀ KINH DOANH VỚI NỖ LỰC QUỐC TẾ HÓA

PGS.TS Nguyễn Anh Thu

VỚI TIỀN THÂN LÀ TẠP CHÍ KHOA HỌC ĐHQGHN: KINH TẾ VÀ KINH DOANH, VỪA QUA, TẠP CHÍ KINH TẾ VÀ KINH DOANH TRỰC THUỘC TRƯỜNG ĐH KINH TẾ - ĐHQGHN ĐÃ ĐƯỢC CỤC THÔNG TIN KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ QUỐC GIA CẤP MÃ SỐ ĐỊNH DANH THEO CHUẨN QUỐC TẾ ISSN, CHÍNH THỨC GIA NHẬP CỘNG ĐỒNG TẠP CHÍ KHOA HỌC VIỆT NAM TRỰC TUYẾN (VJOL), TỪNG BƯỚC ĐÁP ỨNG CÁC TIÊU CHUẨN CỦA MỘT TẠP CHÍ KHOA HỌC QUỐC TẾ.

CHÚNG TÔI ĐÃ CÓ CUỘC TRAO ĐỔI VỚI PGS.TS NGUYỄN ANH THU - TỔNG BIÊN TẬP TẠP CHÍ KINH TẾ VÀ KINH DOANH VỀ VẤN ĐỀ NÀY.

↳ NGỌC ANH

- Thưa PGS.TS. Nguyễn Anh Thu, bà đánh giá như thế nào về tầm quan trọng của công bố quốc tế trong trường đại học?

Hiện nay, công bố quốc tế được coi là một trong các tiêu chí quan trọng trong hoạt động nghiên cứu khoa học. Do đó, ngoài các chiến lược về hỗ trợ, tăng cường công bố bài báo khoa học quốc tế, các trường đại học đang tiến tới nâng cấp tạp chí khoa học đạt chuẩn mực quốc tế và được thống kê trong cơ sở dữ liệu hàng đầu thế giới.

Trong bối cảnh đó, Trường ĐH Kinh tế - ĐHQGHN định hướng phát triển Tạp chí Kinh tế và Kinh doanh đạt chuẩn ASEAN Citation Index (ACI) và hướng tới chuẩn ISI/SCOPUS. Để đạt được mục tiêu đó, Tạp chí đã gia nhập các cơ sở dữ liệu trong nước, đăng ký mã số định danh ISSN, e-ISSN và tham gia cộng đồng Tạp chí khoa học Việt Nam trực tuyến (Vietnam Journals Online - VJOL).

- Xin PGS chia sẻ rõ hơn về nỗ lực quốc tế hóa thông qua vận hành và các hoạt động của Tạp chí Kinh tế và Kinh doanh?

Kể thừa những thành tựu đã đạt được của tạp chí tiền thân là Tạp chí Kinh tế và Kinh doanh, thuộc Tạp chí Khoa học ĐHQGHN, Tạp chí đã từng bước đáp ứng các tiêu chuẩn, thông lệ quốc tế của một tạp chí khoa học như:

xuất bản trực tuyến, gắn chỉ số DOI, nhập dữ liệu vào nguồn Google Scholar và V-CitationGate, nội dung các bài báo đảm bảo hàm lượng khoa học, xuất bản đúng thời hạn, hình thức và quy trình xuất bản đáp ứng các tiêu chí của ACI. Đặc biệt, Hội đồng Biên tập của Tạp chí quy tụ nhiều thành viên là các học giả uy tín đến từ các trường đại học, viện nghiên cứu hay cơ quan tư vấn chính phủ trong và ngoài nước.

Sau hai số xuất bản đầu tiên với tên gọi mới, Tạp chí đã được cấp mã số chuẩn quốc tế ISSN theo Quyết định Số 31/TTKHCN-ISSN ngày 28/9/2021:

- Tạp chí Kinh tế và Kinh doanh (bản tiếng Việt): ISSN 2734-9845

- VNU Journal of Economics and Business (bản tiếng Anh): ISSN 2734-9853

- VNU Journal of Economics and Business (online): e-ISSN 2734-9861

Đồng thời, Tạp chí đã trở thành thành viên chính thức của cộng đồng Tạp chí Khoa học Việt Nam trực tuyến (Vietnam Journals Online - VJOL) - một cơ sở dữ liệu cho phép độc giả tiếp cận tri thức khoa học được xuất bản tại Việt Nam. Mục lục, tóm tắt và toàn văn của các số xuất bản của Tạp chí sẽ được công bố trên website: <https://vjol.info.vn/index.php/js>

- Định hướng phát triển tiếp theo của Tạp chí Kinh tế và Kinh doanh trong thời gian tới, thưa PGS?

Với vai trò và vị thế mới, Tạp chí Kinh tế và Kinh doanh xác định định hướng phát triển giai đoạn tới là tiếp tục đầu tư nâng cấp để gia nhập hệ thống chỉ mục ACI và hướng đến chuẩn ISI/SCOPUS. Để đạt được điều đó, trước hết lãnh đạo Tạp chí xác định sẽ quyết tâm và nỗ lực bền bỉ theo đuổi mục tiêu; chủ động, sáng tạo, đổi mới hơn nữa trong các hoạt động của Tạp chí; tăng cường áp dụng công nghệ thông tin và số hóa quy trình hoạt động; đẩy mạnh hợp tác, góp phần xây dựng cộng đồng học thuật có nhiều đóng góp cho thực tiễn quản lý, điều hành và nghiên cứu trong lĩnh vực kinh tế và kinh doanh. Chúng tôi tin tưởng rằng, với sự tham gia của các chuyên gia, nhà khoa học uy tín trong Hội đồng Biên tập mới, sự đóng góp tích cực của cộng đồng tác giả đầy tâm huyết, với sự hỗ trợ và ủng hộ tích cực của lãnh đạo ĐHQGHN, Tạp chí sẽ trở thành một ấn phẩm chất lượng, uy tín và đạt được chuẩn quốc tế theo lộ trình đã đề ra.

- Trân trọng cảm ơn PGS!

SƠN LÀM MÁT NHÀ

TS. NGUYỄN QUỐC HƯNG, TRUNG TÂM NANO VÀ NĂNG LƯỢNG, TRƯỜNG ĐH KHOA HỌC TỰ NHIÊN, ĐHQGHN ĐÃ NGHIÊN CỨU THÀNH CÔNG SƠN BỨC XẠ LÀM MÁT BỀ MẶT NGOÀI TRỜI (RARE). LOẠI SƠN NÀY SỬ DỤNG NGUYÊN LÝ QUANG HỌC BỨC XẠ VÀ PHẢN XẠ ÁNH SÁNG MẶT TRỜI KHIẾN NHÀ LÚC NÀO CŨNG MÁT NHƯ DƯỚI BÓNG CÂY.

TỔ HỘI

TS. Nguyễn Quốc Hưng cho biết, năng lượng dành cho làm mát chiếm đến 30% tổng năng lượng hàng năm, gây tổn kém không nhỏ cho các gia đình, đặc biệt vào mùa hè. Các giải pháp chống nóng hiện nay như dùng chất cách nhiệt tôn, xốp... cho hiệu quả thấp. Sơn chống nóng đã có trên thị trường nhưng chưa phổ biến.

Năm 2014, TS. Hưng biết đến công trình của các nhà khoa học ở Đại học Stanford (Mỹ) về làm mát bức xạ. Để làm mát, họ chế tạo ra vật liệu bầy lớp màng mỏng xen kẽ nhau với chiết xuất giữa các lớp rất khác nhau. Kết quả dẫn đến hai hiệu ứng: phản xạ nhiệt mặt trời (bước sóng 0.3 tới 3 μm) và bức xạ nhiệt (bước sóng 7-14 μm) rất mạnh.

Tìm hiểu các nghiên cứu trước đó, TS. Hưng phát hiện ở vùng bước sóng 7-14 μm không bị hấp thụ bởi khí quyển và đi thẳng ra ngoài Trái đất, dẫn đến làm mát thụ động chính vật liệu này. Anh và các sinh viên trong nhóm nghiên cứu làm theo nhưng thất bại. Để tạo ra bầy lớp màng mỏng, đòi hỏi kỹ thuật rất cao, máy móc rất hiện đại, trong khi điều kiện nghiên cứu của anh khi đó không đáp ứng được.

Năm 2018, TS. Hưng đổi hướng nghiên cứu chế tạo vật liệu làm mát bức xạ sử dụng phương pháp hóa học. Phương pháp này đơn giản hơn, dễ sản xuất đại trà. Dựa trên hai nguyên lý chống nóng phản xạ (Reflection) và làm lạnh bức xạ (Radiation), nhóm

Ngôi nhà bằng thép được phủ sơn RARE để thử nghiệm khả năng làm mát

ngiên cứu nhanh chóng đạt được các thành công ban đầu và sơn bức xạ nhiệt RARE ra đời.

Thông thường các bề mặt ngoài trời bị nóng do hấp thụ năng lượng mặt trời. Khi phủ lên bề mặt, sơn RARE phản xạ tới 98% năng lượng nên gần như không nhận nhiệt từ mặt trời. Với cơ chế làm lạnh bức xạ, do bức xạ trong vùng trong suốt của không khí, sơn RARE không làm nóng môi trường, dẫn đến giảm nhiệt mạnh. Kết hợp hai nguyên lý này giúp các bề mặt ngoài trời gần như không bị nóng lên, luôn có nhiệt độ xấp xỉ như trong bóng râm, bất kể trời nắng như thế nào.

TS. Hưng cho biết, không có vật liệu nào trên thị trường làm được điều này mà không cần năng lượng bên ngoài.

Sơn chống nóng thông thường chỉ sử dụng cơ chế phản xạ thông qua việc trộn các hạt nano tăng cường phản xạ vào nền sơn thông dụng. Sơn RARE của TS. Hưng vừa có các hạt nano bức xạ, đồng thời chứa cả hạt nano phản xạ. Do đó, khi sơn phủ, bề mặt gần như không

tăng nhiệt.

Tức là nếu một ngôi nhà được phủ sơn làm mát sẽ giống như ngôi nhà đó nằm dưới bóng cây. Ban đêm, khi không nhận nhiệt từ mặt trời, bề mặt sơn có thể giảm 5-10 độ so với không khí. Mùa đông, khi nhiệt độ ngoài trời khoảng 15 độ C thì bề mặt sơn sẽ khoảng 5 độ C, "đây là điều cần lưu ý khi sử dụng sơn RARE", TS. Hưng nói.

Để thử độ bền của tính năng làm mát, TS. Hưng đưa sơn vào máy gia tốc điều kiện môi trường. Kết quả cho thấy sơn không bị suy giảm khả năng làm mát theo thời gian, độ bền của sơn trên mười năm. Tuy nhiên, lớp phủ ngoài của sơn vẫn bị bám bẩn theo thời gian dù trong sơn có cả cơ chế tự làm sạch và chống bẩn. Do vậy, để đảm bảo công suất thì bề mặt sơn phủ cần được làm sạch hàng năm.

Nhóm nghiên cứu đã thử nghiệm dùng sơn phủ cho nhà thép có kích thước 2x2 m², đóng kín, không đối lưu không khí, trần cao 2 m, trong điều kiện nắng nóng. Thiết kế này được cho là bất lợi trong việc làm mát

không gian. Tuy nhiên kết quả cho thấy, nhiệt độ trong nhà luôn bằng hoặc thấp hơn nhiệt độ môi trường.

TS. Hưng cho biết, loại sơn này có thể phủ lên tất cả các bề mặt ngoài trời như gỗ, đá, nhựa, kim loại, bê tông... Hiện tại, anh và nhóm nghiên cứu đang tập trung thử nghiệm cho kim loại (mái nhà, hộp kỹ thuật) và bê tông, tường (giải pháp chống nóng cho các công trình dân dụng). "Đây là loại sơn duy nhất ở Việt Nam ở thời điểm hiện tại", TS Hưng cho biết. Ngoài tính năng làm mát, sơn còn có khả năng chống rỉ cho kim loại, chống nước và chống thấm.

Ông Lê Tiến Cường (Khu đô thị Nam Cường, Cổ Nhuế 1, Bắc Từ Liêm, Hà Nội) cho biết, gia đình ông đã sử dụng thử nghiệm sơn RARE cho ngôi nhà hơn 100 m² vào tháng 7/2021. Sau khi sơn phủ lên mái tôn của sân thượng, nhiệt độ các phòng tầng trên cùng giảm hẳn khoảng 30-40% vào những ngày nắng nóng. Cảm nhận rõ nhất là nhiệt độ trong phòng mát, dễ chịu dưới trời nắng 38 độ C.

Công nghệ của TS. Hưng vừa được chọn giới thiệu trong Chương trình Cố vấn từ xa hỗ trợ thương mại hóa Công nghệ và Tài sản trí tuệ do Tổ chức Sở hữu trí tuệ Thế giới (WIPO) tổ chức dành cho Mạng lưới IP-HUB mà ĐHQGHN là thành viên.

GIẢI PHÁP AN TOÀN THÔNG TIN TRONG CÁC NHÀ MÁY THÔNG MINH

THIÊN BÌNH

NGHIÊN CỨU “MÔ HÌNH MẠNG CHUỖI KHỐI ETHEREUM RIÊNG TƯ VÀ HIỆU QUẢ SỬ DỤNG CHO LƯỚI ĐIỆN THÔNG MINH”) CỦA NHÓM TÁC GIẢ VIỆN TIÊN TIẾN VỀ KỸ THUẬT VÀ CÔNG NGHỆ (TRƯỜNG ĐH CÔNG NGHỆ - ĐHQGHN) THỰC HIỆN, ĐẠT GIẢI BEST STUDENT PAPER TẠI HỘI NGHỊ QUỐC TẾ VỀ CÔNG NGHỆ TIÊN TIẾN TRONG TRUYỀN THÔNG 2021.

MẠNG BLOCKCHAIN TRONG LƯỚI ĐIỆN THÔNG MINH

Sau khi tốt nghiệp đại học, với niềm đam mê nghiên cứu khoa học, Đỗ Hải Sơn đã trở thành nghiên cứu viên tích cực tại Viện Tiên tiến về Kỹ thuật và Công nghệ, đồng thời tiếp tục học tập bậc thạc sĩ tại Nhà trường. Trong suốt quá trình học tập và làm việc tại Viện, Hải Sơn đã tham gia vào một số đề tài nghiên cứu khoa học liên quan đến lĩnh vực Truyền thông và lĩnh vực An ninh mạng. Báo cáo “An Effective Framework of Private Ethereum Blockchain Networks for Smart Grid” là công trình khoa học do Hải Sơn là người thực hiện

chính dưới sự hướng dẫn của các giáo sư Trường ĐH Công nghệ - ĐHQGHN, Trường ĐH Công nghệ Sydney, Úc và Trường ĐH Công nghệ Nanyang, Singapore. Nội dung của công trình thuộc đề tài “Phát hiện tấn công mạng và an toàn thông tin trong công nghiệp 4.0” do Viện Tiên tiến về Kỹ thuật và Công nghệ phối hợp với Trường ĐH Công nghệ Sydney, Úc và Trường ĐH Công nghệ Nanyang, Singapore triển khai thực hiện dưới sự tài trợ của Tổ chức ASEAN-IVO. Báo cáo lần đầu được công bố ở hội nghị quốc tế về Công nghệ Tiên tiến trong Truyền thông 2021 tổ chức tại TP. Hồ Chí Minh.

Hải Sơn chia sẻ: “Báo cáo đạt giải Best Student Paper là một bất ngờ đối với nhóm nghiên cứu nói chung và bản thân mình nói riêng. Các thành viên đều vui mừng, tự hào vì những thành quả trong nửa năm nghiên cứu và làm việc được ghi nhận bởi giải thưởng này. Việc tham gia nghiên cứu khoa học và công bố một công trình báo cáo tại hội nghị là một trải nghiệm rất khác so với việc khi còn là sinh viên học tập trên giảng đường. Rất may mắn, mình đã được làm quen với công việc này do được các thầy cô tạo điều kiện tham gia các phòng thí nghiệm nghiên cứu từ năm thứ 3”.

Nhắc đến lý do lựa chọn mô hình mạng Blockchain, Hải Sơn cho biết: “Trong hai năm gần đây, do ảnh hưởng của đại dịch Covid-19, mô hình mạng Blockchain (chuỗi khối) nổi lên như một kênh đầu tư tài chính hấp dẫn trên thế giới nói chung và Việt Nam nói riêng. Tuy nhiên, cốt lõi của các mạng Blockchain là một nền tảng phi tập trung có thể áp dụng hiệu quả cho các ứng dụng khác. Trong báo cáo này, nhóm nghiên cứu đã tập trung triển khai trên thực tế mô hình mạng Blockchain, cụ thể là mạng Ethereum, vào một mục đích cụ thể đó là lưu trữ dữ liệu của lưới điện thông minh (một trong các thành tố của thành phố thông minh trong tương lai). Hướng đến mục tiêu an toàn thông tin trong các nhà máy thông minh khi bước sang nền công nghiệp 4.0, ứng dụng Blockchain là tiềm năng và cũng được nhiều nhóm nghiên cứu khác đề xuất trong các năm gần đây do tính an toàn, bảo mật, không thể thay đổi của mạng Blockchain”.

TÍNH ỨNG DỤNG CAO

Qua việc tìm hiểu, nhóm nghiên cứu nhận thấy đa phần các nghiên cứu hiện nay tập trung vào đề xuất mô hình hệ thống, giao thức hoạt động của lưới điện, tuy nhiên chưa có nhiều nghiên cứu thực thi hệ thống này trên các phần cứng chuyên biệt và tìm cách cải thiện hiệu suất cho hệ thống. Do đó, trong khuôn khổ báo cáo, nhóm tác giả đã triển khai một mô hình lưới điện thông minh ở quy mô hộ gia đình tại Viện Tiên tiến về Kỹ thuật và Công nghệ. Đây là điểm mạnh của báo cáo khi gắn liền được các tính toán lý thuyết, mô phỏng với việc thực thi trên phần cứng thực (chuyên dụng) cho một mô hình lưới điện thông minh cụ thể.

Hải Sơn khẳng định: “Thông qua thực thi trên hệ thống thực, nhóm đề xuất một thuật toán cho hợp đồng thông minh nhằm bảo mật dữ liệu lượng điện tiêu thụ của người dùng và cấp quyền ghi cho các thiết bị khác vào cùng một hợp đồng thông minh. Cuối cùng, một phương pháp mới nhằm thay đổi cơ chế đồng thuận của mạng Ethereum trong việc tính toán “difficulty” (độ phức tạp khối) cho phù hợp với các mô hình hệ thống thực tế nhằm tăng hiệu suất xác thực khối của Ethereum. Từ đó, tạo thành một “Framework” đầy đủ và có trình tự, bao gồm: mô hình hệ thống, sử dụng phần cứng của mạng điện thông minh, xây dựng hợp đồng thông minh an toàn và bảo mật, triển khai và cải thiện tốc độ cho mạng Ethereum Blockchain nguyên gốc. Kết quả nghiên cứu mang tính ứng dụng cao vì có thể được ứng dụng cho các mô hình lưu trữ dữ liệu an toàn, bảo mật trên mạng Ethereum blockchain”.

Hiện tại, quy mô của hệ thống còn nhỏ, nhưng hệ thống sẽ được tiếp tục mở rộng và các nghiên cứu liên quan sẽ được triển khai. Hải Sơn chia sẻ: “Nhóm nghiên cứu thuộc Viện Tiên tiến về Kỹ thuật và Công nghệ sẵn sàng hợp tác và trao đổi để triển khai mô hình này đến các đơn vị quan tâm”.

DỪNG VI SINH VẬT XỬ LÝ NƯỚC THẢI GIÀU HỮU CƠ

PGS.TS NGUYỄN THỊ HÀ, TRUNG TÂM NGHIÊN
CỨU QUAN TRẮC VÀ MÔ HÌNH HÓA MÔI TRƯỜNG
(CEMM), TRƯỜNG ĐH KHOA HỌC TỰ NHIÊN,
ĐHQGHN, CHO BIẾT, NƯỚC THẢI GIÀU HỮU CƠ LÀ
LOẠI KHÓ XỬ LÝ NHẤT.

👉 MAI NHẬT

Loại nước thải này phát sinh từ các bãi chôn lấp rác, chăn nuôi (đặc biệt là chăn nuôi lợn, bò), sản xuất rượu, giấy và bột giấy, dệt, nhuộm, thuộc da, sản xuất đường... Ngoài gây mùi hôi thối, nước thải giàu hữu cơ là thủ phạm gây ra cái chết của các loài thủy sinh như hiện tượng cá chết do làm cạn kiệt oxy trong nước. Tuy vậy, tiềm năng năng lượng tái tạo của nước thải này lại rất cao.

Cũng theo PGS.TS Nguyễn Thị Hà, trong các loại nước thải giàu hữu cơ thì nước thải sản xuất cồn, chăn nuôi và sản xuất tinh bột sắn có tải lượng hữu cơ cao, thường chứa nhiều thành phần ô nhiễm gây ảnh hưởng lớn, khó xử lý nhất. Nước thải hữu cơ chứa sinh vật gây bệnh có số lượng và thành phần phong phú gồm virus, vi khuẩn và các trứng cũng như ấu trùng giun, sán gây bệnh.

Để xử lý loại nước thải “cứng đầu” này, các nhà khoa học đã triển khai ứng dụng mô hình hóa trong tính toán thiết kế hệ thống xử lý nước thải. Tùy yêu cầu của thực tiễn mà áp dụng các mô hình toán học khác nhau để thiết lập các phần mềm xử lý nước thải khác nhau.

Nhóm nghiên cứu đã điều tra, khảo sát về hiện trạng sản xuất, nguyên liệu và lưu lượng các dòng nước thải phát sinh từ hoạt động chăn nuôi của các cơ sở ở Vĩnh Phúc, Hà Tĩnh và Đồng Nai, chọn chín cơ sở chăn nuôi để lấy mẫu. “Đây phải là các cơ sở chăn nuôi không sử dụng bất cứ loại hóa chất nào để vệ sinh chuồng trại, hàm lượng chất hữu cơ trong nước thải cao”, PGS.TS Nguyễn Thị Hà nói.

Để xử lý nước thải yếm khí, nhóm sử dụng hai hệ thống là FBR (thiết bị phản ứng sinh học màng cố định) và MBR (thiết bị phản ứng sinh học màng di động). Nhóm sử dụng hỗn hợp vi sinh vật phân hủy chất hữu cơ rồi nuôi cấy chúng trên màng.

Khi vi sinh vật phát triển đủ mật độ, nhóm sẽ đưa chúng bám dính cố định lên chất mang hoặc để chúng di động trên chất mang này. Chất mang này được làm từ vật liệu PE (poly

ethylen). Khi đã tạo ra vi sinh đủ sinh khối thành phần để xử lý các chất hữu cơ, nhóm sẽ đưa nước thải vào.

Các vi sinh vật sẽ tiêu thụ các chất ô nhiễm, sinh trưởng, phát triển và chết đi rồi tạo thành bùn thải. Các chất ô nhiễm phân hủy thành metan, CO₂ và các khí khác, tạo ra sinh khối.

Để thiết kế các thông số kỹ thuật cho một hệ thống xử lý nước thải, thông thường phải thực hiện vài chục thí nghiệm. Giải quyết bài toán này, nhóm ứng dụng phát triển phần mềm mô hình hóa.

Phần mềm sẽ mô phỏng quá trình thực nghiệm xử lý yếm khí nước thải giàu hữu cơ kết hợp thu hồi khí metan. Đây là phần mềm đã có sẵn trên thế giới, được nhóm ứng dụng trong điều kiện cụ thể ở Việt Nam với các thông số đầu vào đặc thù.

Khi đưa các thông số đầu vào, phần mềm sẽ cho ra kết quả tính toán tốc độ của phản ứng, tối ưu các điều kiện vận hành hệ thống. Ví dụ muốn xử lý đạt 80% thì thời gian lưu nước là bao lâu, 90% thì các chỉ số khác cần thế nào... Phần mềm giúp giảm từ 50 - 60 thí nghiệm xuống còn 20. Phần mềm có thể ứng dụng để tính toán cho mô hình xử lý nước thải chăn nuôi nói chung.

Trên cơ sở các kết quả nghiên cứu ở quy mô phòng thí nghiệm nhóm nghiên cứu đã lắp đặt, xây dựng, vận

hành thử nghiệm hệ thống xử lý yếm khí nước thải chăn nuôi lợn quy mô 10 m³/ngày tại trang trại xã Kim Xá (Vĩnh Tường, Vĩnh Phúc).

Kết quả, COD (thông số đại diện của ô nhiễm hữu cơ) sau hệ yếm khí giảm 80 - 90%, hiệu suất sinh khí đạt 0,28 lít biogas/gCOD đầu vào (% CH₄ đạt 65 - 70%).

Nhóm nghiên cứu đã xây dựng được hai hệ mô hình xử lý nước thải ở quy mô phòng thí nghiệm (10 lít/ngày đêm) và một quy mô pilot (10 m³/ngày đêm). Sử dụng kết quả phân tích, đo đạc từ hai hệ mô hình này để làm căn cứ kiểm chứng hiệu quả của phần mềm tính toán.

Các sản phẩm này sẽ bổ sung cho các cơ sở sản xuất phát thải nước thải giàu hữu cơ. Giải pháp sử dụng mô hình mô phỏng sẽ tiết kiệm chi phí, dự báo được hiệu quả xử lý yếm khí so với các phương pháp xử lý truyền thống.

Nhận xét về giải pháp công nghệ này, PGS.TS Nguyễn Mạnh Khải, Khoa Môi trường, Trường ĐH Khoa học Tự nhiên, ĐHQGHN cho biết, hoạt động chăn nuôi ở Việt Nam chủ yếu vẫn ở quy mô trang trại nhỏ lẻ nên nước thải phần lớn không được xử lý hoặc xử lý thô sơ, không đạt yêu cầu. Kết quả nghiên cứu đáp ứng yêu cầu cấp thiết về kiểm soát ô nhiễm do chăn nuôi lợn nói riêng và chăn nuôi nói chung ở Việt Nam.

ĐẠI HỌC TỔNG HỢP HÀ NỘI THÂN YÊU TRONG TRÁI TIM TÔI

 NGUYỄN XUÂN HÒA

Trường ĐH Tổng hợp Hà Nội năm nay tròn 65 tuổi. Với tôi đây là một sự kiện thật ý nghĩa, vì những năm 1983-1984 tôi đã may mắn có cơ hội được làm việc tại trường đại học danh giá này cùng với các đồng nghiệp Việt Nam tuyệt vời. Tôi sẽ ghi nhớ mãi, tôi không chỉ là giảng viên của Trường ĐH Kazan (Liên Xô) biệt phái đến, mà như là “người nhà”, một thành viên của gia đình Trường ĐH Tổng hợp Hà Nội.

Tôi nhớ hồi ấy là một thời kỳ khó khăn. Mới có dăm năm trôi qua kể từ ngày Giải phóng miền Nam thống nhất đất nước Việt Nam năm 1975, trước đó là 30 năm tiến hành cuộc chiến tranh giải phóng dân tộc đòi hỏi chi phí vật chất rất lớn, nhất là sự nỗ lực của con người. Nhưng sự phát triển của Trường vẫn không ngừng lại ngay cả trong thời điểm khó khăn đó của đất nước. Trong những năm 60-70 của thế kỷ XX, giáo viên và sinh viên phải tạm xa mái trường đại học thân yêu, sơ tán

đến vùng nông thôn hẻo lánh để tránh các cuộc ném bom của Mỹ, trong số đó, nhiều người là giáo viên và sinh viên trẻ tuổi, tài năng đã ra mặt trận và hy sinh vì Tổ quốc. Tuy nhiên các bài giảng và hội thảo khoa học, các kỳ kiểm tra và thi cử vẫn được tiến hành song song với việc các giáo viên vừa giảng dạy vừa nghiên cứu khoa học.

Vào những năm 80 của thế kỷ trước, đất nước còn đang khôi phục kinh tế và gặp nhiều khó khăn, khi ấy tôi công tác tại Khoa Tiếng nước ngoài - Trường ĐH Tổng hợp Hà Nội. Lúc bấy giờ sinh viên thường đi xe đạp đã cũ, ăn không đủ no, ăn mặc tuềnh toàng, đơn sơ. Nhiều sinh viên đôi khi đến lớp muộn do phải sửa xe đạp dọc đường.

Tôi còn nhớ năm 1983, chuyên gia Liên Xô chúng tôi tổ chức gặp mặt cho sinh viên Nga chuyên ngữ có trang trí cây thông ngày Tết và trên cây thông cài những câu đố tiếng

Nga như cuộc đố chữ giải trí vui vẻ. Một trong số những câu đố như "Không có cửa sổ, không có cửa ra vào, mà phòng chật ních người" – chúng tôi đưa ra phương án có từ "NHÀ", thì lập tức sinh viên gần như đồng thanh reo lên: "Trường ĐH Tổng hợp Hà Nội!". Trước sự băn khoăn của chúng tôi, các em sinh viên giải thích ngay: "Không có cửa sổ, cũng không có cửa ra vào, sinh viên chúng em đông lắm nhưng phòng học không đủ chỗ, ngồi chật cứng".

Thực tế lúc bấy giờ là như vậy. Các buổi học tại Trường được tiến hành trong điều kiện rất

gian khổ: các phòng học nhỏ hẹp với một số bàn gỗ, ghế băng và bảng đen đã cũ, trên cửa sổ chỉ có rèm che, không có cửa ra vào do trụ sở của Trường đã bị hư hại nặng nề vì chiến tranh. Thêm vào đó, điện thường xuyên bị cắt. Vào những ngày trời âm u trong mùa mưa, rèm che phải kéo lên để đón ánh nắng lờ mờ và cái se lạnh; mùa đông ở trong lớp cả học sinh lẫn giáo viên thậm chí còn phải đeo găng tay. Nhưng những sinh viên chăm chỉ, siêng năng hồi ấy ở Hà Nội, có lẽ với tôi trước nay chưa từng có. Các em sinh viên rất cố gắng làm tất cả các bài tập về nhà một cách chín chu nhất. Mặc dù tài

liệu in trên những trang giấy vàng xạm, giáo trình cũng được in trên một loại giấy xấu thô ráp như thế bởi tài liệu học tập không chỉ được sử dụng trên giảng đường mà còn được chuyển từ người này sang người khác. Bù lại, các sinh viên với niềm yêu thích đã học thuộc lòng những câu thơ của Pushkin, Lermontov, Esenin! Có lần các em sinh viên năm thứ hai, khi đọc bài thơ "Đợi anh về" của Konstantin Simonov, chúng tôi liền nhớ ngay đến bản dịch bài thơ này ra tiếng Việt của nhà thơ nổi tiếng Tố Hữu. Chúng tôi bắt đầu so sánh bản gốc với bản dịch, không chỉ về ngữ nghĩa, mà còn về nhịp điệu của câu thơ. Tôi rất ấn tượng bởi sự tinh tế và độ chính xác trong nhận xét của các em sinh viên, tình yêu và kiến thức về thơ của các em. Không phải không có lý do mà Chủ tịch Hồ Chí Minh trong lần gặp gỡ với nhà thơ Pavel Antokolsky, người dịch tác phẩm

“Nhật ký trong tù” sang tiếng Nga, đã nói rằng, ở Việt Nam ai cũng làm thơ.

Các em sinh viên của tôi quan tâm đến mọi thứ, ngoài tài liệu học tập ra, các em thường hay hỏi tôi những chuyện về thành phố Kazan và Trường ĐH Tổng hợp Kazan, về các buổi học và sở thích của các bạn sinh viên cùng trang lứa ở nước Nga xa xôi. Các em đã tham gia tích cực vào hoạt động ngoại khóa mà chúng tôi đã cố gắng qua đó đánh thức khả năng khoa học và sáng tạo của sinh viên. Các em đã trở thành những diễn viên khi diễn những cảnh trong vở hài kịch “Anh chàng đốt nát” của D.I. Fonvizin và rất thích thú cảm thấy mình biết tiếng Nga còn hơn cái anh chàng Mitrofanushka đốt chữ. Rồi với tinh thần trách nhiệm cao, các em sinh viên đã chuẩn bị tốt và thực hiện sứ mệnh “hướng dẫn viên” vòng quanh Hà Nội cho “khách du lịch” Nga, trong đó có tôi. Phải công nhận rằng, nhờ sự giúp đỡ của những hướng dẫn viên là các em sinh viên, tôi đã biết được nhiều phố cổ và thắng cảnh của Hà Nội, mà mãi tôi yêu thích.

Ngày nay, các cựu sinh viên của tôi đã ra trường làm việc không chỉ ở Việt Nam, mà còn ở Moskva, St.Petersburg, Kiev và Kazan (học xong năm thứ hai một số em được cử sang đây học chuyển tiếp sinh một năm). Trong nhiều thư gửi cho tôi, các em vẫn luôn nhớ về Trường ĐH Tổng hợp Hà Nội, cái nôi đào tạo cho các em có một nền giáo dục tốt và tạo cơ hội để lập nghiệp thành công trong nhiều lĩnh vực khác nhau mà kiến thức tiếng Nga đòi hỏi phải có.

Tôi nhớ đến các đồng nghiệp của mình - những nhà Nga học của Việt Nam, những người đã sát cánh cùng tôi trong 2 năm tại Khoa Tiếng nước ngoài Trường ĐH Tổng hợp Hà Nội, nơi cách đây 3 năm (năm 2018) đã kỷ niệm 40 năm thành lập vẻ vang. Chủ nhiệm khoa khi đó là cố PGS.TS Hoàng Lai, một chuyên gia, đã bảo vệ luận án Phó

Tiến sĩ tại Leningrad (nay là St.Petersburg) vào năm 1978 và nhận được sự kính trọng của toàn thể cán bộ Khoa Tiếng nước ngoài. Giáo viên và sinh viên trong Khoa hồi ấy có việc gì quan trọng cần giải quyết đều tìm đến hỏi ý kiến PGS (cho dù đó là vấn đề giảng dạy, cơ sở vật chất hay thậm chí là chuyện gia đình). Thầy Hoàng Lai rất quan tâm đến công tác bồi dưỡng nghiệp vụ cho các giáo viên của Bộ môn Ngữ văn Nga. Thầy còn giúp các chuyên gia Liên Xô chúng tôi bắt nhịp vào công việc giảng dạy, giáo học pháp và nghiên cứu khoa học với các đồng nghiệp Việt Nam một cách nhanh chóng, không chỉ ở Bộ môn mà còn ở cấp khoa

và cấp trường.

Mấy năm sau, vào năm 1990, chúng tôi gặp nhau tại Hội nghị Quốc tế MAPRIAL (Hiệp hội quốc tế các giáo viên tiếng Nga và văn học Nga) ở Moskva. Lúc đó PGS.TS Hoàng Lai chủ trì một tiểu ban gồm những nhà Nga học của Việt Nam. Chúng tôi lại có dịp gặp gỡ trao đổi cùng nhau như những người bạn và đồng nghiệp thân thiết. Phải nói rằng ở Trường ĐH Tổng hợp Hà Nội, tôi được coi như “người nhà”

Vào những năm 1960-1961, GS. E.P.Busyghin đã được Trường ĐH Kazan biệt phái sang Việt Nam để đào tạo các nhà dân tộc học ở đây. Ông đã lên lớp

một khóa bài giảng về Dân tộc học đại cương tại Trường ĐH Tổng hợp Hà Nội, tham gia chuyến đi diễn dã 4 tháng đến các bản ở vùng cao. Sách giáo khoa về dân tộc học của ông đã được xuất bản bằng tiếng Việt. GS. E.P.Busyghin đã được Chủ tịch Hồ Chí Minh tặng Bằng khen và Huân chương Hữu nghị vì những đóng góp đó. Ngay buổi tiếp chính thức đầu tiên của Ban Giám hiệu, Hiệu trưởng Trường Đại học Tổng hợp Hà Nội lúc bấy giờ là cố GS. Phan Hữu Dật, một nhà sử học và dân tộc học nổi tiếng, ngay lập tức đã hỏi tôi về GS. E.P.Busyghin và nhắc lại những chuyến diễn dã lên vùng cao.

Trong ký ức của tôi, GS. Phan Hữu Dật là một người thầy ân cần, chu đáo, một nhà khoa học lớn và là một Hiệu trưởng tuyệt vời, người đặt những viên gạch đầu tiên cho việc thiết lập và duy trì mối quan hệ hữu nghị Việt - Nga. Đối với các chuyên gia Liên Xô chúng tôi, ông không chỉ quan tâm trong công việc mà còn gần gũi trong đời sống thường nhật. Trong điều kiện sinh hoạt nhiều khó khăn về vật chất khi ấy, không chỉ Bộ môn Ngữ văn Nga, Khoa Tiếng nước ngoài mà

Ban Giám hiệu trường không bao giờ quên chúc mừng ngày lễ của chúng tôi. Lần đầu tiên chúng tôi được làm quen với ẩm thực Việt Nam ngày Tết, được tặng những cành đào xinh xắn theo truyền thống của Việt Nam, được Trường bố trí phương tiện đi lại.

Riêng tôi còn có cơ hội gặp thầy Hiệu trưởng Phan Hữu Dật một lần nữa tại Kazan vào năm 2004, khi ông được mời đến dự lễ kỷ niệm 200 năm thành lập Trường ĐH Tổng hợp Kazan – một đối tác của Trường ĐH Tổng hợp Hà Nội. Ban tổ chức lễ kỷ niệm đã giao cho GS. E.P.Busyghin và tôi phải chuẩn bị chu đáo các điều kiện sinh hoạt cho GS. Phan Hữu Dật. Ngoài các sự kiện chính thức, GS. E.P.Busyghin còn đích thân đưa GS Phan Hữu Dật đến tham quan Bảo tàng Dân tộc học của Trường, xem Phòng trưng bày đồ vật quý hiếm với bộ sưu tập phong phú của Trung Quốc. GS Phan Hữu Dật đề nghị tổ chức một buổi gặp mặt với sinh viên Việt Nam khi đó đang học tập tại Trường ĐH Tổng hợp Kazan. Tại buổi gặp mặt, ông rất quan tâm đến thành tích học tập, điều kiện

sống của sinh viên. Sau đó, ông nhận được cả một cặp đầy thư của sinh viên gửi về cho người thân ở Việt Nam.

Lúc bấy giờ Bộ môn Ngữ văn Nga Trường ĐH Tổng hợp Hà Nội có khá nhiều giáo viên. Chúng tôi được giới thiệu giáo trình học tiếng Nga dành cho sinh viên Việt Nam mà chúng tôi phải giảng dạy. Chúng tôi đã chia sẻ những phương pháp hay nhất trong việc giảng dạy văn học Nga cho người học ngoại ngữ. Hầu hết giáo viên Bộ môn Nga đã tham dự các bài giảng của tôi về Văn học Nga - Xô viết, để hoàn thiện kiến thức văn học đã học được ở trường đại học. Tôi còn nhớ rất rõ anh Nguyễn Tuấn Kiệt vóc người cao lớn, cân đối, đã tham gia chiến đấu ở mặt trận khi còn rất trẻ. Anh Kiệt đã hướng dẫn cho chúng tôi những điều cơ bản về tiếng Việt

Năm 1987, anh Nguyễn Xuân Hòa – người điềm đạm, tươi vui, tháo vát và làm được khá nhiều việc được giao đảm trách vị trí Chủ nhiệm Bộ môn. Cùng với anh Hòa, chúng tôi đã tổ chức hội nghị khoa học kỷ niệm 170 năm sinh thi hào Taras Shevchenko tại Trường ĐH Tổng hợp Hà Nội, sau đó xuất bản kỷ yếu tóm tắt (không in trên giấy bóng mà chỉ in ronéo). Thời gian này anh Nguyễn Xuân Hòa đã bắt tay dịch thơ Aleksandr Blok và thường tham vấn tôi, về sau anh trở thành “nhà nghiên cứu Blok” trong mắt các nhà phê bình văn học Việt Nam.

Nhờ sự giúp đỡ tận tình của các đồng nghiệp trong Bộ môn, tôi may mắn được làm quen với các giáo viên và dịch giả tiếng Nga của Trường ĐH Ngoại ngữ, trong đó có NGƯT. Vũ Thế Khôi – một trong những tác giả cuốn giáo trình tiếng Nga được sử dụng giảng dạy cho sinh viên năm thứ nhất của Bộ môn Nga chuyên ngữ. Sau đó nhờ anh Vũ Thế Khôi, tôi làm quen với các dịch giả tác phẩm “Các nhà văn Nga” được ấn hành lúc bấy giờ tại NXB Văn học. Đó là các dịch

giả Anh Trúc, Hoàng Thúy Toàn, Lê Văn Nhân và những người khác.

Năm 2019, Hội Nhà văn Việt Nam mời tôi tham dự Hội thảo quốc tế quảng bá văn học Việt Nam ra thế giới ở Hà Nội, tôi có cơ hội trở lại nơi đây. Cuộc sống ở Việt Nam đã thay đổi, Hà Nội trở nên hiện đại nhưng vẫn bảo tồn bản sắc dân tộc.

Tháng 12/1993, Trường ĐH Tổng hợp Hà Nội được tách ra thành Trường ĐH Khoa học Tự nhiên và Trường ĐH Khoa học Xã hội và Nhân văn thuộc ĐHQGHN đã đạt được nhiều thành tích to lớn.

Kính chúc Trường ĐH Tổng hợp Hà Nội thân yêu của tôi, trong năm kỷ niệm 65 năm thành lập, tiếp tục thành công hơn nữa trong việc đào tạo các nhà giáo và nhà khoa học trẻ, phát triển và thịnh vượng về khoa học, tăng cường quan hệ với nhiều trường đại học của Liên bang Nga trên tinh thần Tuyên bố chung về Tầm nhìn quan hệ Đối tác chiến lược toàn diện giữa Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam và Liên bang Nga đến năm 2030 giữa Tổng thống Liên bang Nga Vladimir Putin và Chủ tịch nước Nguyễn Xuân Phúc ngày 30/11/2021.

“Nga và Việt Nam quyết tâm tăng cường hợp tác giáo dục - đào tạo và khoa học - công nghệ, coi đây là một trong những hướng hợp tác chủ chốt giữa hai nước”.

TRONG ĐỘI NGŨ BÁC SĨ, GIẢNG VIÊN, SINH VIÊN CỦA TRƯỜNG ĐH Y DƯỢC, ĐHQGHN THAM GIA VÀO ĐOÀN TÌNH NGUYỆN PHÒNG CHỐNG DỊCH COVID-19 TẠI MIỀN NAM LẦN NÀY NỔI BẬT CÓ NỮ BÁC SĨ BÙI THỊ THU HOÀI - MỘT CHUYÊN GIA TRONG LĨNH VỰC TRUYỀN NHIỄM.

DIỆU NGÂN

HAI NĂM CĂNG MÌNH CHỐNG DỊCH

Từ năm 2019, khi dịch Covid-19 bắt đầu bùng phát tại Việt Nam và trên toàn thế giới, TS.BS Bùi Thị Thu Hoài - Phó trưởng khoa Bệnh nhiệt đới, Bệnh viện E, giảng viên Bộ môn Liên chuyên khoa, Trường ĐH Y Dược cùng các đồng nghiệp chưa lúc nào cảm thấy hết căng thẳng khi phải đối mặt với những vấn đề của dịch bệnh.

Những năm vừa qua, chị luôn phải làm việc với cường độ cao khi toàn bộ các bệnh nhân thuộc diện F1, F2 theo dõi trong khu cách ly tại bệnh viện lên đến hàng trăm ca. Tại đây, chị cùng các bác sĩ ngày đêm bố trí theo dõi và thực hiện việc lấy mẫu xét nghiệm nhanh chóng, an toàn để tránh bị quá tải song cũng phải hết sức cẩn thận để không có những sai sót xảy ra.

Chị kể, chỉ khi tiếp xúc và tận mắt chứng kiến bệnh

NỮ BÁC SĨ TRÊN TUYẾN ĐẦU CHỐNG DỊCH

nhân mắc bệnh truyền nhiễm cận kề sinh tử mới thấm hết được sự vất vả trong công việc của đội ngũ bác sĩ. Diễn biến bệnh truyền nhiễm từ nhẹ đến nặng thường diễn ra rất nhanh và có thể dẫn đến tử vong bất cứ lúc nào. Nhân viên y tế vừa phải cấp cứu bệnh nhân vừa phải tự bảo vệ mình bằng các biện pháp bảo hộ cá nhân, phòng chống lây nhiễm.

Hàng ngày phải đối mặt với các nguồn bệnh nguy hiểm như cúm A, sốt xuất huyết cho đến các bệnh như SARS, MERS-CoV-2 và bây giờ là Covid-19 nhưng chưa lúc nào chị và các đồng nghiệp cảm thấy chán nản hay bỏ cuộc với công việc chữa bệnh cứu người. Khi hết giờ làm việc, chị lại về nhà soạn giáo án để tiến hành dạy các sinh viên trong bối cảnh chống dịch không thể lên giảng đường. Vào giờ học, chị vẫn hàng ngày truyền dạy và chia sẻ cho các sinh viên Y khoa những kinh nghiệm trong nghề.

"Bác sĩ truyền nhiễm là một ngành học khá vất vả và nên hiện nay cũng có số ít sinh viên lựa chọn làm việc này sau khi ra trường. Trong quá trình giảng dạy mình cũng cố gắng để các em hiểu hết được trách nhiệm và vai trò của người bác sĩ truyền nhiễm, tạo cho các em lòng yêu nghề cũng như lựa chọn cho mình hướng đi phù hợp"- chị chia sẻ.

GỬI GẮM NGƯỜI THÂN CHO ĐỒNG NGHIỆP

Trước khi lên đường vào Đồng Tháp chống dịch, chị có tâm sự rằng ngoài mẹ, bố chị hiện vẫn không biết việc con gái lên tuyến đầu, bởi bố chị hiện nay đang mắc cao huyết áp và thường xuyên phải nằm viện điều trị. Ban đầu, gia đình cũng rất tâm tư khi chị rời việc chống dịch ở Hà Nội để vào phía Nam nhưng với quyết tâm của con gái nên gia đình đã ủng hộ.

"Các đồng nghiệp cũng thường xuyên hỏi thăm và quan tâm đến bệnh tình của người thân vì vậy, tôi cũng phần nào yên tâm chiến đấu trong vùng nguy hiểm", TS. Hoài chia sẻ.

Là phụ nữ, chị gần như không còn thời gian để

nghĩ đến bản thân và cũng nhiều lần phải hoãn niềm vui riêng vì Covid-19.

Nói về lý do lựa chọn đi tình nguyện, TS. Hoài chỉ cười và cho rằng, bác sĩ thì phải lên tuyến đầu, nhất là bác sĩ truyền nhiễm. "Khi đồng bào miền Nam đang ngày đêm oằn mình chống dịch thì không có lý do gì chúng ta lại ở nhà. Mình đi, hy vọng góp được một phần nhỏ bé vào cuộc chiến đang diễn ra hết sức cam go và chưa có hồi kết".

Ngày chị cùng đoàn tình nguyện của Trường ĐHY Dược vào Đồng Tháp chống dịch, hành trang mang theo chỉ là một chiếc va ly nhỏ với những vật dụng và quần áo cần thiết. Chị chia sẻ: "ĐHQGHN và Nhà trường đã bố trí vật tư thiết bị y tế, đồ bảo hộ cũng như thực phẩm bổ sung rất đầy đủ nên hầu như cán bộ và sinh viên tham gia tuyến đầu không cần chuẩn bị gì nhiều. Mình cũng như các đồng nghiệp, các em sinh viên rất cảm động và xin được cảm ơn sự quan tâm của lãnh đạo cấp trên, các mạnh thường quân đã đóng góp, ủng hộ cho chuyến đi này".

Được biết, Trường ĐHY Dược đã bố trí tập huấn đầy đủ cho đoàn tình nguyện gồm 05 bác sĩ và 20 sinh viên về các vấn đề cần chú trọng trong điều trị, chăm sóc bệnh nhân cũng như về phòng hộ cá nhân đồng thời cung cấp trang thiết bị để có thể bảo đảm chăm sóc tốt được bệnh nhân, chống dịch lâu dài.

Môi trường đại học
THỨC ĐẨY
bản thân
trưởng thành

**NỮ SINH VIÊN DƯƠNG NGÂN HÀ (TRƯỜNG ĐH CÔNG NGHỆ,
ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI) LÀ MỘT TRONG 20 GIỚI
MẶT ĐẠT GIẢI THƯỞNG NỮ SINH VIÊN TIÊU BIỂU TRONG
LĨNH VỰC KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ NĂM 2021.**

THIỆN BÌNH

**SẮP XẾP THỜI GIAN LÀ CÁCH TỐT NHẤT LÀM CHỦ
BẢN THÂN**

Với sự nhiệt huyết và năng động của tuổi trẻ, nữ sinh viên năm thứ ba Dương Ngân Hà đã gặt hái được nhiều thành công trong học tập và nghiên cứu. Ngân Hà đã nhiều lần đạt thành tích sinh viên xuất sắc, và học bổng khuyến khích học tập, học bổng Posco, đồng thời Hà còn đạt giải cao tại kỳ thi Olympic Toán học sinh viên lần thứ VII, tốt nghiệp khoá học sinh viên lần thứ VII, tốt nghiệp khoá học Machine Learning của VEF. Đặc biệt, điểm trung bình chung tích lũy cả 2 năm đứng đầu ngành học. Bên cạnh đó, Hà còn tham gia các đề tài nghiên cứu lý thuyết và dự án ứng dụng công nghệ (hệ thống Tối ưu phân bố Vaccine đang trong giai đoạn thử nghiệm) tại Phòng thí nghiệm Tối ưu hoá các hệ thống lớn ORLab. Không chỉ dành thời gian cho học tập và nghiên cứu, Ngân Hà luôn tích cực tham gia công tác Đoàn và giữ chức Chi hội trưởng K64 CACLC3.

Khi nhìn vào thành tích “khủng” trong học tập và nghiên cứu, không ít người nghĩ Ngân Hà sẽ chỉ học và học. Nhưng Ngân Hà lại chia sẻ một bí quyết học tập và cân

bằng giữa các hoạt động trong cuộc sống rất đơn giản. Hà cho biết: “Việc đi học đầy đủ và nghe giảng trên lớp giúp em tiết kiệm nhiều thời gian trong quá trình ôn thi. Bên cạnh đó, em cũng chủ động sắp xếp thời khóa biểu của bản thân, bằng cách bố trí thời gian khoảng 2-3 ngày tập trung cho hoạt động nghiên cứu khoa học và hoạt động Đoàn – Hội. Tuy nhiên, công việc quan trọng nhất của sinh viên vẫn là việc học tập, cho nên điều kiện tiên quyết khi muốn tham gia các hoạt động khác một cách hiệu quả thì phải đảm bảo việc học tập. Còn về hành trình nghiên cứu, em nghĩ các bạn sinh viên có thể tìm hiểu và tham gia vào các phòng thí nghiệm có hướng nghiên cứu mà các bạn hứng thú. Khi ở trong môi trường như vậy, mình có thể học hỏi và giúp đỡ lẫn nhau, cập nhật những hướng đi, phát minh mới nhất trong cộng đồng khoa học đó, từ

đó cũng dễ dàng có ý tưởng và phát triển ý tưởng đó". Ngân Hà còn bật mí: "Ngoài các hoạt động trên trường, em còn tham gia học 2 lớp múa bellydance như là cách để rèn luyện thể lực và thư giãn đầu óc hơn".

TRƯỜNG THÀNH BỞI MÔI TRƯỜNG HỌC TẬP

Mặc dù là con gái nhưng Ngân Hà đã thể hiện niềm đam mê với Toán học ngay từ những năm phổ thông. Hà thường tham gia một số hoạt động như Ngày hội Toán học mở, Trại hè Toán và Khoa học MaSSP, Toán mô hình... và cảm thấy thu hút bởi toán và ứng dụng của toán trong cuộc sống. "Từ đó em cũng quan tâm nhiều hơn đến các ngành mà liên quan đến Toán, tận dụng được thế mạnh và sở thích của mình như Toán cơ bản, Toán ứng dụng, Công nghệ thông tin..." - Hà chia sẻ. Tuy nhiên, bản thân Hà cũng thừa nhận khá bất ngờ khi đăng ký ngành Khoa học máy tính tại Trường ĐH Công nghệ vì không giỏi trong lĩnh vực công nghệ. Nhưng đến khi được vào trường và trải qua ba năm học tập, Hà đã cảm thấy may mắn khi lựa chọn đúng ngành học bản thân hứng thú và môi trường học tập đã giúp Hà hoàn thiện bản thân.

Nhớ lại những ngày đầu vào Trường, Ngân Hà cũng như nhiều bạn sinh viên khác khá e dè trong môi trường mới. Nhưng Ngân Hà cho biết: "Chính các giảng viên trong Trường ĐH Công nghệ đã phá vỡ bức tường và tạo

không khí thoải mái giữa thầy/cô và sinh viên để giúp chúng em dần quen thuộc hơn với môi trường đại học. Vì sự thân thiện, gần gũi của các giảng viên ngay từ năm thứ nhất, nên em đã rèn luyện được tâm thế chủ động và trao đổi với giảng viên khi cần giúp đỡ. Em nghĩ việc mạnh dạn tìm kiếm sự giúp đỡ từ thầy cô hay những người đi trước là khá hữu ích trong quá trình học hỏi. Nhưng điều em cảm nhận rõ ràng nhất ở Trường ĐH Công nghệ đó là tinh thần khoa học và cống hiến. Chúng em được dạy rằng mình học ở trường này, ngành này để hướng tới sau này ra ngoài làm những công nghệ ít người làm được. Khi ý thức như thế, lúc nào em cũng cần nỗ lực, cố gắng, tìm kiếm đam mê và giữ được niềm đam mê, nhiệt huyết với khoa học. Trong học tập hay nghiên cứu, Trường ĐH Công nghệ tạo cho em một bầu không khí chuyên nghiệp và cầu tiến, từ đó em hiểu được rằng khi làm bất cứ việc gì cũng cần mạch lạc, ngay thẳng, cố gắng tỉ mỉ, làm tốt nhất có thể, "Nếu có thể làm tốt hơn, tại sao lại không cố gắng để làm tốt hơn?".

Chia sẻ về hướng đi trong tương lai, Hà cho biết: "Sau khi học xong đại học, em dự định tiếp tục học cao lên thạc sĩ để trau dồi tri thức chuyên sâu hơn về ngành học của mình và tiếp tục con đường nghiên cứu khoa học. Em nghĩ nó phù hợp với năng lực và sở thích của mình. Hiện tại, em đang theo hướng nghiên cứu Tối ưu hoá - Vận trù học. Em khá thích lĩnh vực này, em nghĩ nó khá gần với mong muốn bản năng của con người, muốn mọi thứ vận hành đảm bảo nhu cầu theo cách tối ưu nhất. Hi vọng em có thể nghiên cứu ra nhiều kết quả ứng dụng giúp nâng cao chất lượng cuộc sống con người, mang lại giá trị cho cộng đồng".

“Hãy hướng về phía **MẶT TRỜI** **BÓNG TỐI** sẽ khuất sau lưng bạn”

VỚI SỰ NỖ LỰC VÀ QUYẾT TÂM, NGÔ THỊ NGÂN VÀ LÊ THU TRANG - HAI CÔ SINH VIÊN CỦA TRƯỜNG ĐH KINH TẾ, ĐHQGHN KHÔNG CHỈ VƯỢT LÊN HOÀN CẢNH, TRỞ THÀNH GƯƠNG MẶT SÁNG GIÁ CỦA HỌC BỔNG “THẮP SÁNG TƯƠNG LAI” (LIGHTING UP YOUR FUTURE - LUYF) 2021 DO DELOITTE VIỆT NAM VÀ HIỆP HỘI KẾ TOÁN CÔNG CHỨNG ANH QUỐC TẠI VIỆT NAM (ACCA VIỆT NAM) ĐỒNG SÁNG LẬP, MÀ CÒN LÀ NHỮNG SINH VIÊN NĂNG ĐỘNG, NHIỆT HUYẾT, NỔI BẬT TRONG CÁC HOẠT ĐỘNG CỦA CÂU LẠC BỘ, KHOA VÀ NHÀ TRƯỞNG, LUÔN ĐƯỢC THẦY CÔ, BẠN BÈ YÊU MẾN...

NGỌC THÚY

KHÓ KHĂN, THỬ THÁCH - TẤT CẢ CHỈ LÀ “PHEP THỦ” ĐỂ TA MẠNH MẼ HƠN

Dáng người nhỏ nhắn, đôi mắt sáng ngời và nụ cười luôn thường trực là những gì mọi người xung quanh ấn tượng về Ngô Thị Ngân - cô sinh viên năm thứ hai Khoa Kinh tế Chính trị, Trường ĐH Kinh tế, ĐHQGHN. Bên ngoài sự trẻ trung, thân thiện và vui tươi, năng nổ tham gia các hoạt động của Trường, ít ai biết rằng Ngân đã từng trải qua không ít những khó khăn, trước khi bước vào cánh cửa của trường đại học.

Ngân tâm sự, khi học hết lớp 12, em đã ao ước có thể đỗ vào Trường ĐH Kinh tế - ĐHQGHN, vì thế em đã nỗ lực và cố gắng rất nhiều để làm bài thật tốt trong kỳ thi đại học. Nhưng

trong thời gian đợi kết quả, không may bố em bị tai nạn phải phẫu thuật, lúc đó cả gia đình đã vô cùng lo lắng vì cần chi trả một khoản tiền rất lớn. Bản thân em cũng sợ rằng mình sẽ trở thành gánh nặng của gia đình. Khi thông báo kết quả trúng tuyển vào Trường ĐH Kinh tế, cầm giấy báo trên tay mà lòng rưng rưng, đằng sau niềm hạnh phúc là cả một nỗi trăn trở kéo dài... Đối với em, đó là những thử thách đầu đời đến với mình, buộc bản thân phải học cách mạnh mẽ và đối diện với nó. Em nhận được sự động viên từ chính gia đình, đặc biệt là bố - người đã cho em những lời khuyên, cố gắng theo học ngôi trường mơ ước để sau này có một tương lai tươi sáng, rộng mở. Khi ấy, bản thân em đã tự nhủ, mình phải luôn phấn đấu, không ngừng tìm kiếm các học bổng hỗ trợ học tập để có thể phụ giúp, đỡ đần cha mẹ.

Lê Thu Trang - cô sinh viên Khoa Tài chính Ngân hàng, Trường ĐH Kinh tế, ĐHQGHN bản thân và gia đình cũng gặp không ít khó khăn khi đối mặt với dịch bệnh kéo dài và “mắc kẹt” tại Hà Nội. Nhưng điều

đó không khiến cho Thu Trang cảm thấy lo lắng hay sợ hãi. Bên cạnh sự giúp đỡ của Nhà trường, Trang đã lên kế hoạch “săn” học bổng để có thể hỗ trợ cho bản thân và bố mẹ. Chăm chỉ, thông minh, tự tin vượt qua những rào cản trước mắt là những tố chất để cô gái tài năng nhanh chóng thực hiện được mục tiêu mà mình mong muốn, góp phần hiện thực hóa những dự định học tập, rèn luyện quan trọng trong tương lai.

TỰ TIN “THẮP SÁNG TƯƠNG LAI”

Với ý chí, nghị lực, luôn cố gắng vượt lên trên hoàn cảnh, Ngân đã chứng tỏ được năng lực của mình bằng việc “rinh” về các loại học bổng có giá trị lớn. Đối với Ngân, đó không chỉ là nguồn động lực lớn khích lệ về tinh thần, mà còn để trang trải cuộc sống, giúp đỡ gia đình đang còn gặp nhiều khó khăn. Một trong những học bổng mà cô sinh viên tài năng nhận được là học VietSeeds Foundation (NGO) với trị giá 1.500\$/năm, kèm theo các buổi học training, hội thảo, chuyên đề

đào tạo các kỹ năng mềm. Bất mí về học bổng này, Ngân chia sẻ đây là học bổng có tỷ lệ cạnh tranh cao và phải trải qua 3 vòng phỏng vấn, đặc biệt trong vòng thi cuối, mỗi sinh viên phải đưa ra ý tưởng để thuyết phục ban giám khảo.

Là một cô gái giàu tình cảm, Ngân đã đưa ra chủ đề "Give and Take - Sự cho đi và nhận lại", lấy minh chứng là các gói hỗ trợ từ đồng bào cả nước khi Miền Trung - quê hương của mình đang bị lũ lụt tàn phá, để nói về tình yêu thương, chia sẻ đùm bọc giữa con người với con người. "Em thấy rất may mắn khi có bố - "người bạn lớn" luôn đồng hành cổ vũ tinh thần và những người bạn cùng phòng ở KTX đã hỗ trợ vẽ tranh, tô màu, cùng thức đến 1-2h sáng để hoàn thành sản phẩm cho buổi phỏng vấn cuối cùng, kết quả em đã đạt được học bổng lớn đầu tiên trong đời - một bước ngoặt quan trọng khi bước chân vào giảng đường đại học" - Ngân bày tỏ.

Bên cạnh những khó khăn khi sinh sống và học tập trên mảnh đất Thủ đô mà bất cứ sinh viên ngoại tình nào cũng phải trải qua, "em luôn nhận được sự quan tâm, giúp đỡ của bạn bè, thầy cô và mái trường, đặc biệt là cô Hương Lan - Cố vấn của lớp đã luôn sát sao và hỗ trợ sinh viên rất nhiều. Cô là người đã gửi cho chúng em thông tin về học bổng Thắp sáng tương lai (Lighting up your future - LUYF) 2021. Trong quá trình em nộp đơn và tham gia phỏng vấn, cô đã chia sẻ, động viên em rất nhiều, khi có kết quả em đã rất hạnh phúc và thông báo cho cô đầu tiên" - Ngân vui vẻ nói.

Cũng như Ngân, Trang là sinh viên xuất sắc có mặt trong danh sách nhận học bổng Thắp sáng tương lai - LUYF 2021 sau khi trải qua vòng chọn hơn 1.300 đơn khắp 3 miền tổ quốc để tuyển chọn ra 160 sinh viên xứng đáng nhất. Trang tâm sự: "Em rất muốn có cơ hội được trải nghiệm môi trường làm việc tại BIG4 cũng như cải thiện các kỹ năng của bản thân và phần nào giúp giảm bớt gánh nặng kinh tế cho gia đình nhất là trong thời điểm dịch bệnh phức tạp như hiện nay. Dịch bệnh, giãn cách đã khiến bố mẹ em không thể đi làm mà chỉ ở nhà, kinh tế gia đình vì thế mà cũng gặp nhiều khó khăn."

Bối cảnh dịch bệnh Covid-19 gây ảnh hưởng rất lớn về mọi mặt, học bổng Thắp sáng tương lai - LUYF càng trở nên ý nghĩa hơn bao giờ hết đối với hai bạn sinh viên, không chỉ là giá trị về vật chất mà còn là bộ phóng về tinh thần, giúp các bạn vững vàng, mạnh mẽ, yên tâm học tập và rèn luyện.

Trong cuộc sống, khó khăn, thử thách là điều không thể tránh khỏi, dù nó xuất hiện thế nào, với mức độ ra sao,...thì điều đầu tiên, chúng ta cần làm vẫn là phải mạnh mẽ, bản lĩnh đối mặt với nó. Câu chuyện của hai bạn sinh viên Ngô Thị Ngân và Lê Thu Trang chính là nguồn cảm hứng về sự mạnh mẽ, bản lĩnh, vươn lên trong cuộc sống bằng niềm tin, ước mơ và hy vọng để chinh phục những mục tiêu, hướng tới tương lai tươi sáng.

"You're the expert on you" - Bạn là chuyên gia của chính bạn, là người hiểu rõ nhất quyết định của bản thân và chịu trách nhiệm về cuộc đời của mình... là những gì hai cô bạn của chúng ta luôn tâm niệm để bứt phá, tự tin thắp sáng tương lai cho dù ở trong bất cứ hoàn cảnh nào.

"HÃY HƯỚNG VỀ PHÍA MẶT TRỜI, BÓNG TỐI SẼ KHUẤT SAU LƯNG BẠN"

Có một câu danh ngôn rất hay rằng: "Đại dương mênh mông sẽ không thể đánh chìm một con tàu nếu nước không tràn vào bên trong nó. Những khó khăn sẽ không thể quật ngã bạn nếu bạn không cho phép chúng làm như thế".

Không chỉ riêng Ngân hay Trang, bất cứ sinh viên Trường ĐH Kinh tế nào cũng đều là những "chiến binh" trên đường đua cuộc đời. Nếu không ngừng nỗ lực, phấn đấu, trau dồi kiến thức, tích lũy kinh nghiệm, tư duy tự lập và dũng cảm, sẵn sàng đương đầu với những sóng gió, chắc chắn các bạn sẽ trưởng thành hơn, tự tin hơn khi bước trên đôi chân của chính mình. Và luôn nhớ rằng, gia đình, thầy cô, nhà trường luôn dõi theo, ủng hộ, sẵn sàng cho các bạn những lời khuyên và là điểm tựa tinh thần vững chắc.

Hãy cứ mạnh dạn bước tiếp và chinh phục những đỉnh cao, hãy đi đừng ngại tâm bão, cứ thỏa lòng khát khao và thực hiện những giấc mơ cháy bỏng.

Hướng về phía mặt trời, bóng tối sẽ khuất sau lưng bạn!

ĐHQGHN MÃI LÀ NGÔI NHÀ THÂN THƯƠNG

ELIS ROSANA MATEUS CHAMBALANDA (Angola)

Học tại ĐHQGHN là một trải nghiệm vô cùng thú vị với tôi. Tôi được gặp những người bạn ở các nền văn hóa khác nhau, học cách tự lập và biết yêu bản thân mình. Tôi cũng học được sự tự tin vào bản thân, rằng mình rất mạnh mẽ và có khả năng.

SATYAM KUSUM MISHRA (Ấn Độ)

ĐHQGHN đã thay đổi con người tôi theo hướng rất tích cực. Tại đây, em có nhiều cơ hội học hỏi ở trên lớp và bên ngoài giảng đường, được các thầy, cô tận tâm ủng hộ và hỗ trợ. Tôi mong mình sẽ được học hỏi thêm nhiều điều nữa ở nơi đây.

MICHAEL ZENOM MARSHAL (Nigeria)

ĐHQGHN như ngôi nhà thứ 2 của mình. Tôi rất yêu quý thầy, cô, bạn bè và môi trường ở nơi đây. Ngôi trường đã luôn ở bên cạnh tôi trong những lúc khó khăn nhất, khi dịch bệnh khiến cuộc sống của tôi thay đổi.

AHMAD AUFA BIL JIHADI (Indonesia)

Trường đại học với tôi như một ngôi rừng nhiệt đới đầy bí ẩn, vì ngày đầu tiên đến nơi đây em không biết chuyện gì sẽ xảy đến với mình. Tuy nhiên, thầy, cô và bạn bè đã giúp đỡ tôi rất nhiều và điều này sẽ giúp tôi trở thành một phiên bản tốt hơn của chính mình ở hành trình tiếp theo. ĐHQGHN khiến tôi thấy thoải mái và đã thực sự gắn kết mọi người với nhau.

GIỌT LỆ LỊCH SỬ

 PGS.TS PHẠM THÀNH HƯNG

Mùa xuân này, nếu bước vào khu tập thể Kim Liên, ghé qua ngôi nhà 4 tầng D6, ta thấy mọi lối ngõ, con đường đều sáng sủa khang trang. Nhưng có thể rất ít chàng trai cô gái ngày nay hình dung được rằng, những con đường, chân tường này ngày xưa rợp cỏ, rằng đây chính là “Tòa nhà giáo sư” nổi tiếng một thời. Nhà B6 hôm nay hoàn toàn có thể gắn bên chân tường tấm biển kỷ niệm ghi tên các nhà giáo lão thành của nước Việt Nam thế kỷ XX. Nhà B6 chính là nơi ra đời hàng chục công trình khoa học, hàng chục giáo trình đại học chuẩn mực đến độ kinh điển của các giáo sư Đào Duy Anh, Cao Xuân Huy, Trần Đức Thảo, Hoàng Xuân Nhị, Trần Quốc Vượng, Phan Cự Đệ, Võ Quý, Hoàng Tuy...

Với riêng tôi, mỗi lần đi qua ngôi nhà lịch sử này, tôi vẫn như nghe thấy tiếng xe Mobylette cũ kỹ nổ đò đò cùng dáng người cao lớn của giáo sư Hoàng Xuân Nhị.

Tên thầy Hoàng Xuân Nhị đã trở thành tên phố ở hai thành phố lớn. Thầy Nhị đã về với thế giới người hiền. Nhưng sau ngày thầy ra đi, theo thời gian, cuộc đời và sự nghiệp khoa học, giáo dục của thầy mỗi ngày một rõ ràng, tỏa sáng như một ngôi sao nhỏ lặn lẽ, đã định vị từ lâu, đầu đó phía chân trời.

Đã có một thời đám sinh viên Văn khoa tinh nghịch của Trường ĐH Tổng hợp Hà Nội cứ truyền đi một giai thoại rằng: khi giảng thơ Hồ Chủ tịch, thầy Nhị thường bật khóc, rút khăn chấm nước mắt, vì trong giáo trình thầy soạn, cứ vài trang lại có có một chỗ mở ngoặc đơn: chỗ này khóc! Vì vậy, mỗi năm thầy giảng cho mỗi khóa đều khóc chính xác đúng chỗ chỉ dẫn lúc soạn bài.

Giai thoại tai quái ấy loang dần, khóa này sang khóa khác, khiến nhiều người tin là thật, thậm chí có người hoài nghi, cho rằng đó là không phải là tiếng khóc cơ hội, mà là tiếng khóc của lý trí, rằng nước mắt của thầy là nước mắt nghiệp vụ, chảy ra từ óc, của nghề nghiệp ông thầy. Chỉ những bậc sư biểu, cao thủ của giảng đường đại học mới đủ tài diễn viên như vậy. Chỉ tới gần đây, vào dịp kỷ niệm 100 năm ngày sinh Giáo sư Hoàng Xuân Nhị, đám cựu sinh viên chúng tôi mới biết giọt nước mắt của Thầy chứa vị mặn mòi của lịch sử dân tộc và cả vị mặn huyết thống.

Số là, năm 1936, khi đang học khoa Luật, Đại học Đông dương, Thầy được chia một học bổng du học của chính phủ Bảo hộ Pháp. Hiếm một nỗi, cạnh tranh với Thầy khi đó là một sinh viên nữa, điểm cao không bằng thầy nhưng lại là con quan. Thầy chỉ là con

GS. Hoàng Xuân Nhị chụp chung với nhà văn Nguyễn Đình Thi, nhà thơ Tố Hữu

côi của một gia đình có truyền thống thi thư khoa bảng, không phải con ông cháu bà gì cả... Thấy bàn với nhà trường là nên để cho cả hai cùng sang Pháp du học, mỗi người nhận một nửa học bổng. Như vậy sẽ đỡ lãng phí nhân tài. Để tránh kiện cáo phiền toái, nhà trường nghe theo phương án đó.

Sang Pháp, do tiền học bổng nửa suất ngặt nghèo, Thầy lao vào vừa học vừa dịch văn học Việt Nam sang tiếng Pháp. Nhiều tác phẩm văn học cổ điển Việt Nam như Lưu Bình Dương Lễ, Chinh phụ ngâm, Truyện Kiều... do dịch giả trẻ Hoàng Xuân Nhị đã giúp độc giả Pháp hiểu thêm về văn hóa, văn học Việt Nam, và điều quan trọng nhất là giúp dịch giả... có tiền. Chỉ sau bốn năm từ năm 1936 đến 1939, Thầy đã tốt nghiệp ba ngành, lấy được ba bằng cử nhân và một bằng thạc sỹ. Năm 1940 đến 1942 Thầy sang Đức tu nghiệp. Năm 1946, hưởng ứng lời kêu gọi của Hồ Chủ tịch, Thầy về nước tham gia kháng chiến. Con tàu chở Thầy lể ra cập cảng Hải Phòng và Thầy sẽ lên chiến khu Việt Bắc, nhưng vì xung đột trên biển, tàu phải cập bến Sài Gòn. Lập tức, Thầy được đưa vào vùng bưng biển, nhận phụ trách công việc văn hóa của Nam Bộ. Năm 1947, Thầy được Ủy ban kháng chiến hành chính Nam bộ giao phụ trách tờ La Voix Du Maquis (Tiếng nói kháng chiến), là tờ báo ngoại ngữ đầu tiên ở chiến khu cách mạng. Cùng với tờ La Voix Du Maquis, Thầy còn làm công tác dịch vận của chính phủ kháng chiến, vận động binh lính Âu, Phi trong quân đội Pháp bỏ hàng ngũ quân đội Pháp vào chiến khu theo kháng chiến. Do giỏi tiếng Anh, tiếng Pháp,

tiếng Đức, tiếng Nga, Thầy được Ủy ban giao làm nhiệm vụ chính ủy của Binh đoàn Quốc tế hợp thành. Năm 1947, chính phủ kháng chiến lại chuyển Thầy, tạm dừng công việc nhà binh, bổ nhiệm Thầy làm giám đốc Viện Văn hóa kháng chiến. Khi ngành văn hóa thống nhất với ngành giáo dục, Thầy được bổ nhiệm làm giám đốc Nha giáo dục Nam bộ. Năm 1949, Hoàng Xuân Nhị tham gia mở lớp sư phạm đặc biệt mang tên Phan Chu Trinh đào tạo văn hóa cho lực lượng kháng chiến.

Sau Hiệp định Genève, Thầy tập kết ra Bắc, được phong giáo sư, giảng dạy các trường: Đại học Sư phạm, Đại học Tổng hợp Hà Nội từ 1956 đến 1982. Thầy giữ chức chủ nhiệm khoa Ngữ văn Tổng hợp đồng thời là Hội viên sáng lập của Hội Nhà Văn và Hội Văn nghệ Việt Nam.

Nhiều người cho rằng, Thầy Nhị thuộc đội ngũ những trí thức "sinh bất phùng thời". Đó là những nhà khoa học Việt Nam phải sống và làm việc trong một hoàn cảnh chưa cần nhiều khoa học. Người ta kể rằng, khi thấy nhà triết học trẻ tuổi Trần Đức Thảo lặn lội từ Pháp về chiến khu, hăng hái nhận nhiệm vụ kháng chiến, Hồ Chủ tịch đã nói vui: chú Thảo triết gia nổi tiếng sẽ "không có đất cắm dùi...". Trần Đức Thảo đi làm thư ký, cạo giấy. Trần Đại Nghĩa được giao chế súng đạn là đứng sở trường, Ngụy Như Kontum giỏi vật lý hạt nhân thì tạm thời đi làm quản lý giáo dục cũng là để cho đỡ phí. Kháng chiến chưa cần triết học lẫn vũ khí hạt nhân. Mỗi trí thức đều phải vì lợi

GS. Hoàng Xuân Nhị và TS. Hoàng Xuân Quốc tại Versailles (Pháp) 1988

ích kháng chiến mà hy sinh cái sở trường của mình, lao động trong sở đoàn. Giáo sư Hoàng Xuân Nhị cũng rơi vào tình thế đó, trong những năm kháng chiến, và cho suốt cả cuộc đời. Giỏi văn chương, triết học nhưng Thầy phải làm công việc tổ chức đào tạo cán bộ văn hóa và làm chính ủy quân đội. Không thích làm công việc lãnh đạo nhưng thầy lại được đặc cử về “ổn định” tình hình đồ vở của khoa Ngữ Văn sau “vụ án Nhân văn - Giai phẩm”, với trọng trách Chủ nhiệm khoa. Ở cương vị này, Thầy trong những năm đất nước chiến tranh đã sống và làm việc căng mình, với nỗ lực của một nhà khoa học, một người thầy, và một nghệ sỹ.... Giỏi tiếng Pháp, tiếng Đức, chữ Hán, Thầy có thể tung hoành cây bút trong các lĩnh vực nghiên cứu Hán Nôm, văn học phương Tây, nhưng vì nhu cầu xây dựng nền tảng văn hóa tư tưởng, Thầy lại phải tự học Tiếng Nga để mở bộ môn văn học Nga xô viết và giảng dạy các chuyên đề văn chương Hồ Chí Minh. Trong những năm Trường ĐH Tổng hợp Hà Nội sơ tán lên chiến khu Việt Bắc, người dân nơi đây đã quen với hình ảnh giáo sư Nhị không đờ nước lủ rút, một mình cưỡi trâu qua suối cho kịp giờ đến lán trại giảng bài. Họ cũng quen với hình ảnh ngọn đèn dầu nhà Thầy khi tỏ khi mờ, có lúc gần như

tắt trong những đêm thâu. Thầy có một kính nghiệm dùng đèn Hoa kỳ rất quý, thường truyền lại cho các đồng nghiệp và học trò: để tránh máy bay Mỹ phát hiện và để tiết kiệm dầu hoả, cứ khi nào đặt bút viết thì để đèn sáng, nếu phải ngẩng nghĩ điều gì chưa sáng tỏ thì hãy vịn cho đèn nhỏ lại, chỉ cần ngọn đèn xanh hạt đỗ.

Suốt thời kỳ chống Mỹ, Thầy đã phải làm Chủ nhiệm khoa liên tục 18 năm liền, một kỳ lục thế giới, ngang với Giáo sư Ngụy Như Kontum – hai chục năm Hiệu trưởng. Ít có thủ trưởng nào họp toàn đơn vị, chủ trì cuộc họp nhưng chính mình lại nói chuyện riêng. Tuy nhiên, cuối buổi, Thầy Nhị dừng nói chuyện riêng, lên tiếng tổng kết, quyết định rất sáng suốt. Hóa ra Thầy vừa nói chuyện, vừa nghe thấu mọi tiếng bàn tán rào rào, chả để sót điều gì. Thầy để mặc anh em tự do tư tưởng, phát huy sáng kiến cá nhân và “tinh thần làm chủ” mọi điều... Mất khi chưa tròn tuổi 80 (1914 – 1991), mất khi chưa được ghi nhận, vinh danh bằng những huân huy chương cao quý và danh hiệu Nhà giáo nhân dân, Giải thưởng này nọ... nhưng Giáo sư Hoàng Xuân Nhị vẫn kịp để lại một sự nghiệp khoa học đồ sộ và một tấm gương hy sinh cống hiến.

Gần đây, sau hội thảo kỷ niệm 100 năm ngày sinh Hoàng Xuân Nhị, mọi người mới vỡ lẽ cái điều vì sao Thầy Nhị khóc khi bình thơ Bác: Một lần, Tiến sỹ Hoàng Xuân Quốc (thứ nam) tỏ ý khó chịu với Thầy vì những lời đồn đại nói trên, Thầy đã tin tưởng thổ lộ một tâm sự thật: “Con không thể hiểu được thế nào là “vong quốc nô”. Cái quan trọng nhất mà Bác Hồ cho ba và các trí thức khác chính là được làm người dân một nước có tên tuổi, quốc tịch đảng hoàng, không còn là indochinois hay anamit nữa...” Và họ Hoàng Xuân ta thuộc dòng họ ngoại của Bác, cùng họ với Hoàng Xuân Đường – ông ngoại Bác, sinh ra cụ Hoàng Thị Loan trong gia phả thuộc Trung chi 2. Nhưng chỉ biết thế, đừng nói lung tung kéo mang tiếng “người sang bắt quàng làm họ”.

Vậy là hôm nay, những đám học trò “nhất quỷ nhì ma” của Trường Đại học Tổng hợp Hà Nội chúng tôi đã giải mã được giọt nước mắt của Thầy Nhị khi bình thơ Bác: giọt nước mắt đó dung chứa ba tố chất: nỗi cảm thương cho một thời văn thơ phải tự chuyển hóa thành vũ khí đấu tranh, vị mặn mòi của niềm tiếc thương, biết ơn lãnh tụ và vị mặn của... “một giọt máu đào”.

NHIỀU NGƯỜI TRẺ "MẶC CẢM" VÌ TẾT KHÔNG THỂ "MANG TIỀN VỀ CHO MẸ"

Tham dự tọa đàm "Tết gắn kết mang yêu thương về bên gia đình", PGS.TS Trần Thu Hương - Giảng viên khoa Tâm lý học, Trường ĐH Khoa học Xã hội và Nhân văn, ĐHQGHN đã có những chia sẻ giúp mọi người, đặc biệt là các bạn trẻ có một dịp Tết ấm áp, hạnh phúc bên người thân, ngay cả trong hoàn cảnh xa quê, không thể về nhà đón Tết; đồng thời giải đáp những trăn trở, băn khoăn của các bạn trẻ - những người gặp vấn đề trong mối quan hệ với người thân, từ đó giúp họ thấu hiểu và gắn kết hơn với gia đình.

TRĂN TRỞ NỖ NIỀM KHÔNG THỂ "MANG TIỀN VỀ CHO BỐ MẸ"

Tại buổi tọa đàm, một bạn trẻ có nêu trăn trở: "Những ngày gần đây, "Mang tiền về cho mẹ" là bài hát được nhiều người quan tâm và thông điệp của ca khúc cũng được nhiều ý kiến tán thành. Tuy nhiên, đại dịch Covid-19 khiến công việc và cuộc sống ngưng trệ, từ đó khiến nhiều bạn trẻ, trong đó có tôi không thể "mang tiền về cho mẹ". Điều này khiến tôi mặc cảm vô cùng và chưa biết làm cách nào để vượt qua".

Đứng trước tâm sự này, PGS.TS Trần Thu Hương bày tỏ, nỗi niềm mà bạn trẻ này đang mang cũng là sự trăn trở chung của nhiều người trẻ. Đại dịch ập đến làm ảnh hưởng đến mọi mặt đời sống, đồng thời gây ra tác động tiêu cực tới nhiều đối tượng khác nhau. Theo PGS.TS Trần Thu Hương, nghiên cứu chỉ ra, đối tượng chịu ảnh hưởng lớn nhất trong thời điểm dịch bệnh chính là trẻ em và thanh thiếu niên, đặc biệt trẻ vị thành niên và người trưởng thành, những bạn ở độ tuổi từ 18 đến 25.

Tại nhiều địa phương, dịch bệnh vẫn còn diễn biến hết sức phức tạp. Trong khi đó, chỉ còn thời gian ngắn nữa, năm mới sẽ đến. Với tất cả người dân Việt Nam, Tết Nguyên đán là dịp lễ quan trọng và có ý nghĩa nhất trong năm. Điển hình của Tết là ngày đoàn viên, do đó, trong những ngày Tết đến, xuân về, mọi người thường tạm gác lại công việc, trở về gia đình, ngồi quây quần trong mâm cơm cùng gia đình.

ĐẠI DỊCH COVID-19 KHIẾN CÔNG VIỆC VÀ CUỘC SỐNG NGƯNG TRỆ, TỪ ĐÓ KHIẾN NHIỀU BẠN TRẺ, TRONG ĐÓ CÓ TÔI KHÔNG THỂ "MANG TIỀN VỀ CHO MẸ". ĐIỀU NÀY KHIẾN TÔI MẶC CẢM VÔ CÙNG...

TRẢI QUA MỘT NĂM ĐẦY BIẾN ĐỘNG, ĐỐI VỚI CÁC BẬC PHỤ HUYNH, KHÔNG PHẢI TIỀN BẠC HAY THỨ GIỎI ĐÓ CAO SANG, SỰ TRỞ VỀ CỦA NHỮNG ĐỨA CON, ĐƯỢC NHÌN THẤY CÁC CON MẠNH KHỎE, BÌNH AN MỚI CHÍNH LÀ MÓN QUÀ LỚN NHẤT TRONG DỊP TẾT ĐOÀN VIÊN.

KIỀU PHƯƠNG

Trong mâm cơm của ngày đoàn viên, mọi người sẽ cùng hỏi han nhau về một năm đã đi qua, để cùng nhau thấy những thuận lợi cũng như khó khăn đã xảy đến. "Tôi tin chắc rằng, mâm cơm đoàn viên ngày Tết sẽ xoay quanh những câu hỏi ân cần, ấm áp, rất ít trường hợp mọi người phân biệt sang hèn, cao thấp hay giàu có" - TPGS.TS Trần Thu Hương cho biết.

Do đó, theo PGS.TS Trần Thu Hương, những ngày giáp Tết, những người trẻ không nên quá bận khoăn, lo lắng "mang gì về cho bố mẹ" và nảy sinh cảm xúc tiêu cực khi những thứ mang về cho gia đình không như ý muốn. Theo đó, trải qua một năm đầy biến động, đối với các bậc phụ huynh, không phải tiền bạc hay thứ gì đó cao sang, sự trở về của những đứa con, được nhìn thấy các con mạnh khỏe, bình an mới chính là món quà lớn nhất trong dịp Tết đoàn viên.

Cũng tại buổi tọa đàm, một bạn trẻ khác lại bày tỏ nỗi buồn khi không thể trở về nhà, cùng bố mẹ đón mừng năm mới.

Theo PGS.TS Trần Thu Hương, Tết là dịp để đoàn viên, gắn kết, nhưng với một số người, điều tưởng chừng rất đổi bình thường này lại trở thành ước mơ không thể với tới, đặc biệt trong bối cảnh dịch bệnh phức tạp như hiện nay. Tuy nhiên, trên thực tế, cũng có những người, ngay cả khi đại dịch chưa ập đến thì họ cũng không có nhiều cơ hội để trở về dịp Tết, đặc biệt với các bạn du học, lập nghiệp ở nước ngoài.

Bằng trải nghiệm cá nhân, PGS.TS Trần Thu Hương bày tỏ nỗi buồn với những người trẻ không thể trở về với gia đình trong dịp lễ quan trọng này. Tuy nhiên, theo PGS.TS Hương, chúng ta cần chấp nhận thực tế và tìm cách khắc phục.

"Xa gia đình trong dịp Tết Nguyên đán là điều không ai

mong muốn. Tuy nhiên, nếu trái tim chúng ta luôn hướng về gia đình, đặt hình ảnh những người yêu thương ở trong tâm tưởng, thì ngay cả khi xa cách về địa lý, khoảng cách giữa gia đình và chúng ta vẫn vô cùng gần gũi.

Đến dịp Tết xa nhà trở nên ý nghĩa, chúng ta có thể tạo ra sự trao đổi, ví dụ như đợi đúng khoảnh khắc giao thừa để gọi điện chúc mừng, hỏi thăm bố mẹ, người thân. Tôi tin điều này sẽ tạo nên những phút giây xúc động.

Khoảng cách địa lý xa gần không quan trọng, điều quan trọng là tình cảm mà mọi người dành cho nhau. Điều cốt lõi giúp ta vượt qua khoảng cách địa lý chính là tình yêu, tình thương mà chúng ta đặt lên người khác cũng như chính mình phải lớn".

Cũng theo PGS.TS Trần Thu Hương, dù Tết ở xa hay gần, một điều quan trọng để "tri ân" bố mẹ trong dịp Tết chính là sự biết ơn. "Nghe có vẻ giáo điều, nhưng lòng biết ơn luôn rất cần thiết. Chúng ta biết ơn công lao nuôi dưỡng, sinh thành của bố mẹ đã cho ta cuộc sống và con người như hiện tại. Không cần thứ cao sang, món quà thể hiện lòng biết ơn có thể bắt nguồn từ những hành động quan tâm, câu hỏi thăm... đơn giản nhất".

TRỞ THÀNH "THỦ LĨNH TINH THẦN" CHO BỐ MẸ

Bên cạnh những tâm sự, trăn trở của các bạn trẻ trước thêm năm mới, tọa đàm còn ghi nhận những băn khoăn của giới trẻ về việc giải quyết mâu thuẫn với bố mẹ, từ đó có thể gia tăng, gắn kết tình cảm giữa các thành viên trong gia đình.

"Mẹ tôi rất dễ nóng giận và hay mắng tôi vô cớ; do đó, tôi và mẹ rất hay cãi nhau. Sau mỗi lần cãi vã, cả hai đều không nói với nhau câu nào và thời gian ngắn sau lại coi như chưa có chuyện gì xảy ra. Thực lòng, tôi rất buồn vì vấn đề này đã diễn ra rất nhiều. Tôi cũng hiểu

mẹ có nỗi khổ riêng, nhưng khi mẹ tức và mắng chửi, tôi lại không thể kiềm chế bản thân và cảm thấy tổn thương. Vậy, tôi nên làm thế nào để hai mẹ con có thể thấu hiểu nhau nhiều hơn?".

Đó là câu chuyện của một bạn trẻ tâm sự tại tọa đàm "Tết gắn kết mang yêu thương về bên gia đình". Đứng trước vấn đề này, PGS.TS Trần Thu Hương cho biết, câu hỏi của bạn cũng là trăn trở mà nhiều người mắc phải. Bởi thực tế, việc chúng ta là con của bố mẹ sẽ không đồng nghĩa với việc thấu hiểu nhau hoàn toàn và xung đột không xảy ra.

Cũng theo PGS.TS Trần Thu Hương, việc các ông bố, bà mẹ sử dụng đến hình thức đánh, mắng khi xảy ra xung đột với con cái thì có thể hiểu rằng đó là sự bế tắc của bố mẹ. Do cảm xúc dồn nén mà không thể tìm ra cách giải quyết chính đáng, họ đã giải tỏa bằng lời nói (mắng chửi) hoặc hành vi (đòn roi).

"Câu hỏi mà bạn trẻ đặt ra là làm thế nào để thấu hiểu cha mẹ. Tuy nhiên, để trả lời câu hỏi này thì trước tiên cần trả lời một câu hỏi khác, đó là: "Bản thân mình biết bố hoặc mẹ có nỗi khổ riêng, nhưng thực tế, liệu rằng mình đã thực sự thông cảm với nỗi khổ ấy chưa?"

Và trong trường hợp của bạn trẻ trên, ở một góc độ nào đó, rõ ràng người con vẫn chưa có sự thông cảm với nỗi khổ người mẹ, bởi nếu thực sự thông cảm thì sẽ không có những hành động hay câu chuyện hai mẹ con mâu thuẫn với nhau.

Bên cạnh đó, chúng ta cũng cần xét đến trường hợp, con cái không mắc lỗi nhưng bố mẹ vẫn tìm cách khiến cuộc tranh cãi, xung đột xảy ra. Khi đó, những đứa trẻ cần tìm hiểu xem nỗi đau của mẹ bắt nguồn từ đâu. Bên cạnh mối quan hệ giữa bố/mẹ và con cái, thì một mối quan hệ khác cũng cần "đặt lên bàn cân" chính là câu chuyện giữa bố và mẹ. Có nhiều cặp vợ chồng khi có những vấn đề không thể

giải quyết, thì họ đã vô tình biến những đứa trẻ thành nơi trút giận.

Trong trường hợp này, tôi cho rằng các bậc làm cha, làm mẹ cần tìm đến chuyên gia tâm lý để có thể nhìn nhận được vấn đề của bản thân và hiểu rằng mình không nên trút giận lên con trẻ.

Bên cạnh sự "vận động" của cha/mẹ, đứa trẻ cũng cần có sự thay đổi, có thể bằng cách gợi mở, lắng nghe bố mẹ nhiều hơn, tinh tế nhìn nhận giữa hai người có xung đột gì không, và trở thành "thủ lĩnh tinh thần" của bố mẹ.

PGS.TS Trần Thu Hương cũng đồng tình với quan điểm này. Theo PGS.TS Hương, sự thấu cảm mà con cái dành cho bố mẹ đóng vai trò quan trọng trong việc giải quyết mâu thuẫn. Ở thời điểm phụ huynh có sự xung đột, từ đó "trút giận" lên người con thì tức là khi đó bố mẹ mong muốn con cái sẽ trở thành trọng tài. Để làm tốt nhiệm vụ "trọng tài" này, người con cần khách quan, kiên nhẫn lắng nghe và quan trọng nhất là không phán xét hay đánh giá.

"Càng trưởng thành, chúng ta càng phải đảm nhận trách nhiệm hỗ trợ bố mẹ nếu không may có xung đột xảy ra. Bố mẹ ổn thì mối quan hệ với con cái mới thực sự ổn, mới giảm thiểu được những cuộc cãi vã. Tuy nhiên, để làm được điều này thì ta cần học hỏi và kiên trì lâu dài" - PGS. TS Hương nhấn mạnh.

Liên quan đến Tết và mối quan hệ giữa các thành viên trong gia đình, một bạn trẻ trăn trở: "Đã hơn 1 tháng tôi chưa về thăm nhà. Tết đến, tôi muốn mang về cho bố mẹ điều gì đó để gia đình ấm áp. Tuy nhiên, tôi là người rất ít khi thể hiện tình yêu hay sự biết ơn với bố mẹ. Do đó, tôi muốn học hỏi về cách thức đối diện, vượt qua sợ hãi để có thể bày tỏ tình yêu thương với người thân".

"Trả lời cho câu hỏi này, PGS.TS Thu Hương cho rằng, trong giao tiếp, không hẳn lúc nào cũng phải nói ra. Và không phải lúc nào người ta đặt câu hỏi chúng ta cũng phải trả lời. Nếu trong trường hợp những câu nói như "Con yêu bố" hay "Con yêu mẹ" quá khó để thể hiện, các bạn trẻ có thể thể hiện tình cảm bằng phi ngôn ngữ, thông qua những hành động như cái ôm, cái chạm tay hay ánh mắt. Tuy nhiên, dù thể hiện tình cảm bằng cách nào cũng cần để mọi thứ diễn ra một cách tự nhiên.

J. DEPRAT

VÀ VỤ ÁN KHOA HỌC TRÊN 100 NĂM TRƯỚC

Tiến sĩ Jacques Deprat (1880-1935) là một nhà địa chất người Pháp tài năng đầu thế kỷ XX. Ông từng là Giám đốc Sở Địa chất Đông Dương (Service Géologique de l'Indochine), là một trong những người đầu tiên đặt nền móng và có những cống hiến xuất sắc trong nghiên cứu địa chất ở khu vực này của thế giới.

Năm 1909, khi đến Hà Nội, Jacques Deprat mới 29 tuổi và đã là một nhà địa chất danh tiếng. Luận án tiến sĩ về địa chất đảo Euboa (Hy Lạp) cũng như các công trình nghiên cứu của ông về địa chất các đảo Cooc, Sacdin vẫn được đánh giá là các công trình xuất sắc. Sau khi nhậm chức Giám đốc Sở Địa chất Đông Dương ông đã tiến hành nhiều việc có ý nghĩa lớn đối với nghiên cứu địa chất khu vực: Thành lập Bảo tàng địa chất, xuất bản kỷ yếu của Sở (Mémoire du Service Géologique de l'Indochine) để công bố có hệ thống các công trình nghiên cứu của Sở Địa chất Đông Dương. Ông cũng tuyển dụng một số người bản xứ làm việc tại Sở Địa chất Đông Dương.

Cùng với việc lãnh đạo Sở Địa chất Đông Dương, J. Deprat còn tiến hành nhiều công trình nghiên cứu địa chất tại Việt Nam và Vân Nam (Trung Quốc). Ông đã cho công bố hàng chục công trình nghiên cứu, trong đó có những công trình cho đến nay còn giữ nguyên giá trị khoa học. Ở tuổi 33 ông đã là người

có uy tín khoa học cao trên thế giới, được bầu làm phó chủ tịch Hội nghị Địa chất quốc tế lần thứ 12 họp ở Toronto - Canada năm 1913.

Với tài năng và uy tín khoa học cao, J. Deprat đã tạo điều kiện giúp đỡ các công sự ở Sở Địa chất Đông Dương trong nghiên cứu. Đặc biệt ông hết lòng giúp đỡ Henry Mansuy, một nhà cổ sinh vật học đã luống tuổi. Ông này nguyên là thợ may rồi trở thành nhà cổ sinh nghiệp dư trước khi sang Đông Dương.

Mặc dù có sự khởi đầu tốt đẹp, nhưng sự nghiệp khoa học của J. Deprat không chút suôn sẻ. Năm 1917, H. Mansuy và H. Lantenois (Kỹ sư địa chất, Giám đốc Sở Mỏ Đông Dương) đã tố cáo Deprat có sự man trá trong khoa học. Vụ việc này làm xôn xao dư luận trong giới địa chất Pháp và giới cầm quyền ở Đông Dương thời bấy giờ. Cuối cùng chiến thắng đã thuộc về kẻ mạnh, đó là Lantenois - do có nhiều mối quan hệ với giới chức lãnh đạo chính quyền và khoa học ở Đông Dương cũng như ở chính quốc. J. Deprat bị khai trừ khỏi Hội Địa chất Pháp, bị loại khỏi biên chế ở Sở Địa chất Đông Dương.

Buộc phải giải nghệ, trở về Pháp J. Deprat bắt đầu hoạt động trong một lĩnh vực mới. Ông trở thành nhà văn với bút danh Herbert Wild, chuyên viết tiểu thuyết, truyện ngắn và thơ. Trong số các tiểu thuyết của ông, cuốn "Chó cứ sủa..." (Les chiens aboient..., 1926) là tiểu thuyết tự sự, mô tả chi tiết "vụ Deprat" và tư chất của những người liên quan như Latenois, Mansuy, Colani v.v. Các cuốn nổi tiếng khác là "Người khổng lồ ngủ quên" (Le colosse endormi, 1927) viết về cách mạng dân quyền ở Trung Quốc (Giải thưởng văn học Pháp – Á, Prix littéraire de l'Asie-Française), "Chủng tộc khác" (L'Autre race, 1930) viết với mối thiện cảm đối với các dân tộc miền núi ở Việt Nam (được đưa vào danh sách một số ít tác phẩm đề nghị tặng giải thưởng Goncourt - giải thưởng văn học lớn nhất của Pháp), "Thuyền trưởng Bái Tử Long" (Le capitaine Fai-Tsi-Long, 1935), "Trong những khúc cuộn của con rồng" (Dans les replis du Dragon, 1926) v.v.

J. Deprat còn là một nhà thể thao leo núi. Cũng vì ham mê môn thể thao này mà ông qua đời năm 1935 ở tuổi 55, trong một tai nạn leo núi trên dãy núi Pyrê-nê.

Mãi đến năm 1990 Viện sĩ thông tấn Viện Hàn lâm khoa học Pháp M. Durand-Delga mới sưu tầm lại được đầy đủ tài liệu về "vụ Deprat" và các nhân sự liên quan trong kho lưu trữ Toàn Pháp ở Aix-en-Provence, Viện Hàn lâm khoa học Pháp, Hội Địa chất Pháp và các nguồn thư từ của gia đình mà con gái J. Deprat khi đó còn sống (bà Alice Tissier) cung cấp. Công trình nghiên cứu dày 100 trang "Vụ Deprat" (L'affaire de Deprat) của Viện sĩ thông tấn M. Durand-Delga (Travaux du Comité d'Histoire de la Géologie, 1990) đã chứng minh được sự vô tội của Deprat. Trên cơ sở đó, trong phiên họp toàn thể ngày 10/6/1991, Hội Địa chất Pháp đã long trọng làm lễ khôi phục danh dự Hội viên cho nhà địa chất lỗi lạc J. Deprat sau khi ông đã qua đời 55 năm!

👉 GS.TS TẠ HÒA PHƯƠNG

GS. Tạ Hòa Phương nguyên là Phó Chủ nhiệm khoa Địa chất, Chủ nhiệm bộ môn Địa chất Lịch sử - Trường ĐH Khoa học Tự nhiên, ĐHQGHN; Chủ tịch Hội cổ sinh Việt Nam; Hội viên hội Nhà văn Việt Nam. Hiện nay GS là Viện trưởng Viện Nghiên cứu Cổ sinh. Giáo sư là chuyên gia về cổ sinh vật học, là nhà địa chất khu vực chuyên sâu về địa tầng và mối quan hệ với lịch sử tiến hoá của sinh giới. Sau nhiều năm nghiên cứu, GS đã phát triển lĩnh vực địa chất du lịch và là người gắn bó với các di sản địa chất nổi tiếng của Việt Nam như Vườn Quốc gia Phong Nha - Kẻ Bàng, Động Sơn Đoòng, Cao nguyên đá Đèo Văn, Vịnh Hạ Long... GS. Tạ Hòa Phương còn đam mê trong các lĩnh vực nghệ thuật hội hoạ, chụp ảnh, thơ, văn và dịch thuật.

Bản tin ĐHQGHN trân trọng giới thiệu bài viết của GS. Tạ Hòa Phương về Tiến sĩ Jacques Deprat (1880-1935), một nhà địa chất Pháp tài năng từng làm việc ở Việt Nam đầu thế kỷ trước.

Một số tác phẩm của GS. Tạ Hòa Phương: Những giá trị địa chất - địa mạo Vịnh Hạ Long (BQL Vịnh Hạ Long xuất bản, 2019); Thiên đường hang động Quảng Bình (Chủ biên - NXB Đại học Quốc gia Hà Nội, 2019); Tác phẩm Biển thức (thơ Nhà xuất bản Văn học, 1995); Tiếng Vọng (thơ, Nhà xuất bản Văn học, 2003); Hồn đá (thơ, NXB Tác phẩm mới, 2004); Thơ Tạ Phương (NXB Hội nhà văn, 2019).

Dịch tác phẩm: Mặc chó cứ sủa (tiểu thuyết, Wild Herbert, Pháp, NXB Lao động, 2005, 320 tr; tái bản NXB Hội Nhà văn, 2019); Thơ trữ tình (Pushkin, Lermontov & Esenin) (tuyển thơ dịch từ tiếng Nga, NXB Hội nhà văn, 2004); Những đỉnh cao thơ Nga (tuyển thơ dịch từ tiếng Nga, NXB Văn học, 2010); Thơ trữ tình S. Esenin (tuyển thơ dịch từ tiếng Nga, NXB Văn học, 2015); Thơ Nga từ một góc nhìn (tuyển thơ dịch từ tiếng Nga, NXB Hội nhà văn, 2019); Thơ trữ tình A.X. Pushkin (tuyển thơ dịch từ tiếng Nga, NXB Hội nhà văn, 2019); Thơ trữ tình M. Lermontov (tuyển thơ dịch từ tiếng Nga, NXB Hội nhà văn, 2019); Thơ trữ tình A. Akhmatova (tuyển thơ dịch từ tiếng Nga, NXB Hội nhà văn, 2019).

VỀ TIỂU THUYẾT "CHÓ CỨ SỮA..."

Tiểu thuyết "Chó cứ sữa..." của Herbert Wild (J. Deprat) là tác phẩm tự sự lấy việc nghiên cứu địa chất khi mở tuyến đường sắt Hà Nội - Vân Nam làm bối cảnh. Ngành địa chất và Công ty Xây dựng đường sắt chịu trách nhiệm thiết kế, thi công tuyến đường sắt này. Viện Khoa học trực thuộc Sở Tài nguyên thiên nhiên ở Hà Nội được đảm trách việc nghiên cứu địa chất. Cán bộ khoa học của Viện khá đông, trong đó có 3 nhân vật được chú ý mô tả:

- Tacđơnoa (Tardenois, tức Lantenois trong đời thực): Kỹ sư, lãnh đạo hành chính của Sở Tài nguyên thiên nhiên, ít hiểu biết về địa chất nhưng kiêu căng, xu nịnh cấp trên, có nhiều mưu mô thủ đoạn để củng cố địa vị của mình.

- Đôpa (Dorpat, tức Deprat trong đời thực): Viện trưởng viện Khoa học. Một nhà khoa học tài năng và đức độ, rất say mê nghiên cứu khoa học, không tham danh lợi. Đôpa sống chân thành cởi mở, đấu tranh không khoan nhượng chống kẻ cơ hội, thiếu tài đức. Sau 8 năm tận tụy với khoa học, Đôpa đã đưa Viện Khoa học từ một cơ sở rệu rã trở thành một cơ quan khoa học có nề nếp, có nhiều công trình giá trị được các nhà khoa học nổi tiếng ở Pháp và trên thế giới đánh giá cao.

- Mihien (Mihiel, tức Mansuy trong đời thực): Một công nhân khai thác đá, lúc trẻ tuổi sống nghèo khổ, phải làm nhiều nghề nặng nhọc. Sau nhờ có ý chí tự học đã trở thành nhà tự nhiên học, giỏi về tiền sử học. Tính nóng nảy, thô bạo, hống hách với nhân viên dưới quyền.

Lúc đầu Tacđơnoa có quan hệ khá tốt với Đôpa, mặc dầu chỉ là bề ngoài. Nhận thấy Đôpa có khả năng và uy tín khoa học, Tacđơnoa tìm cách tranh công. Tuy chỉ là lãnh đạo hành chính, Tacđơnoa luôn xen vào công việc khoa học của Đôpa. Với thái độ bề trên, kiêu căng và hách dịch, ông ta sửa từng câu chữ, muốn thay đổi cả nội dung trong báo cáo khoa học của Đôpa. Đi đến đâu ông ta cũng khoe tài chỉ

đạo chuyên môn của mình. Một số cán bộ yếu kém nhưng giỏi luồn cúi lại được Tacđơnoa đánh giá cao và nâng đỡ.

Mihien, trên 50 tuổi, được Đôpa quý mến và giúp đỡ tận tình trong suốt 8 năm. Nhưng sau, do ghen ghét đố kỵ, chính ông này cấu kết với Tacđơnoa, vu cáo Đôpa khi đưa về Pháp sưu tập các hoá thạch châu Á đã có hành động man trá, ngấm đưa vào cả một số hoá thạch vốn được mang theo từ châu Âu. Sự thật là chính Mihien và Tacđơnoa đã đánh tráo hoá thạch và lén lút gửi đi. Sau đó chúng dùng mọi thủ đoạn tiện - được bạn thân và quan thầy ở Đông Dương và ở Pháp tiếp tay - để buộc tội Đôpa với mục đích loại anh ra khỏi Viện Khoa học và Mihien sẽ thế chân làm Viện trưởng. Đây là sự xung đột giữa khoa học và bộ máy quản lý quan liêu thối nát. Đôpa tuy chịu nhiều đau khổ nhưng nhất định không chịu khuất phục.

Về quan hệ đối với người bản xứ, Tacđơnoa và Mihien nặng đầu óc thực dân nên coi thường họ. Mihien rất thô bạo, hống hách quát tháo, thậm chí còn đánh đập chửi rủa họ tàn tệ trong khi làm việc. Đôpa ngược lại sống chan hoà, cởi mở, đánh cờ vui chơi với họ, tận tình giúp họ trong chuyên môn nên được họ quý mến.

Ngoài việc say mê nghiên cứu khoa học, với tâm hồn nghệ sĩ Đôpa còn say sưa ngắm cảnh núi rừng nhiệt đới hoang sơ, các thác cao vực thẳm, những cánh đồng bao la... Ở Hà Nội, ông cùng gia đình ngồi hàng giờ ngắm cảnh hoàng hôn rực rỡ trên Hồ Tây, lắng nghe tiếng chim hót, tiếng rì rào của khóm tre và tiếng sột soạt của những tàu lá cọ quanh nhà. Ông đắm mình trong phong cảnh thiên nhiên nhiệt đới, để đêm đêm mơ màng tưởng lại, những cảnh đẹp Việt Nam từng gặp trong ngày đã theo ông vào những vần thơ, bản nhạc...

Qua tiểu thuyết "Chó cứ sửa..." người đọc còn thấy được bộ mặt thật của bộ máy công chức của Pháp ở thuộc địa do chính tác giả người Pháp bộc lộ: "Họ là hỗn hợp các con người trái ngược nhau, hoặc là những tên vô lại thực sự, những kẻ dốt đếch thực, hoặc là những người tài giỏi đến đây để hy vọng được làm những điều tốt đẹp". Ở cơ quan nào cũng có bè phái. Bọn cơ hội móc nối với các cấp chính quyền, kể cả Phủ thống sứ và Phủ toàn quyền, với cả những kẻ có chức quyền ở chính quốc. Bọn chúng gắn bó với nhau thành một khối, nâng đỡ những kẻ thiếu tài đức, sẵn sàng vùi dập những người có năng lực, đức độ nhưng không chịu làm theo những ý đồ xấu xa của họ. Đó là những sự thực chua chát mà những người giàu tâm huyết với khoa học như Deprat phải đương đầu. Ta hãy nghe Thống sứ Bắc Kỳ nói với nhân vật Đôpa: "Ngành địa chất của ông dù hay như thế nào đi nữa cũng không thể làm nảy thêm được một hạt gạo nào ở thuộc địa". Cách nhìn nhận như thế phần nào đã thể hiện đầu óc thực dân vụ lợi của những nhân vật đứng đầu bộ máy chính quyền của Pháp ở Đông Dương hồi đầu thế kỷ mà với tiểu thuyết của mình J. Deprat đã thể hiện được.

"Chó cứ sửa..." là cuốn tiểu thuyết của một tác giả Pháp đề cập đến bối cảnh xã hội Việt Nam hồi đầu thế kỷ 20, một cuốn tiểu thuyết tự sự hấp dẫn về sự kiện bê bối vốn được giới khoa học Việt Nam biết tới, nhưng chưa mấy ai có điều kiện được tìm hiểu ngọn ngành. Một điều thú vị là cuốn tiểu thuyết này ra đời cùng thời với cuốn tiểu thuyết viết theo phong cách lãng mạn đầu tiên của Việt Nam - tiểu thuyết "Tổ Tâm" của Song An - Hoàng Ngọc Phách (1926).

TRUYỆN NGẮN:

NGUYỄN TRƯƠNG HUYỀN

Ai là người nghệ sĩ viết được kịch bản cho chính số phận của mình?

Mong manh đến mơ hồ là khoảng cách giữa sân khấu và cuộc đời. Ta không thể diễn như đã sống và cũng đừng sống như đã diễn...

Đạo diễn Nguyễn Hoàng vỗ vai tôi thân mật: "Tùng này, tôi nghĩ rồi, cậu sẽ là người sắm vai Hecnani trong vở bi kịch Khoa ta sắp diễn vào tối hôm tới, cậu hãy chuẩn bị đi...". Yên lặng gật đầu, trong lòng tôi khắp khởi mừng thầm.

Chiều, anh bạn cùng phòng đi đâu về vừa đẩy cửa vào đã bỏ bô: "Ông biết tin gì chưa...Thục Uyên, nàng sẽ nhập vai Đônhaxon... không rõ ai sẽ là người may mắn được cặp cùng nàng nhĩ...". Hấn khoa chân múa tay một hồi rồi đi tắm. Tôi thở phào, vậy là y như những gì tôi ao ước.

Thiên hạ hay bảo: Phụ nữ đẹp thường "rỗng", lại đồng danh, chỉ giỏi tiêu tiền đàn ông. Nhưng Thục Uyên thì khác. Em đẹp quyến rũ, mái tóc dài tới eo, đôi mắt trong sáng luôn ánh lên những tia nhìn ấm áp, thân thương. Không những học giỏi, Thục Uyên còn rất tự trọng, chưa bao giờ tôi thấy em dùng sắc đẹp của mình để lợi dụng ai hay là lợi như bao cô gái khác. Người như em thời này đâu

phải dễ tìm, việc bao chàng trai cùng khoa, ngoài trường để ý cũng là đương nhiên.

Vốn tôi và Thục Uyên học cùng lớp nhưng qua năm thứ hai em được chuyển lên hệ Chất lượng cao. Không gặp em thường xuyên tôi thấy nhớ. Hình như... Năm cuối đại học vù đến, bao bạn bè giục nhau sống "gấp" để một mai xa thời sinh viên đỡ tiếc, riêng tôi vẫn canh cánh trong lòng vì chưa có dịp nào đó tỏ bày tình cảm riêng. Phải chăng đây là cơ hội...?.

Ngược lại, Thục Uyên tỏ vẻ khó chịu khi phải diễn cặp với tôi. Những lúc trên sân tập em luôn tìm cách tránh không để tôi chạm vào người ngay cả khi đạo diễn bắt. Có một cảnh trong vở kịch chàng Hecnani và nàng Đônhaxon ôm hôn nhau say đắm. Thục Uyên nằng nặc đòi Nguyễn Hoàng phải cắt cảnh đó đi. Em tranh luận: "Ngày xưa các cụ làm gì đã biết hôn nhau, chẳng qua là các nhà văn thích thể thì gán vào cho nhân vật thôi mà!".

Đạo diễn nghe thế gật gù, rồi anh cười: "Bỏ cảnh hôn cũng được nhưng Hecnani vẫn phải ôm Đônhaxon trong vòng tay, phải nâng cằm nàng lên nhìn nhau một cách đắm đuối nếu không kịch bản sẽ bỏ. Mà chúng mày chỉ lảm chuyện, diễn kịch chứ có phải là thực đâu, mà thực thì đã sao, hai đứa đẹp đôi hết nói...". Tôi nhìn anh vừa hân hoan vừa cảm động. Còn Thục Uyên thì im lặng, gương mặt em lạnh tanh không tỏ thái độ.

Những ngày tập vở trôi qua nhanh chóng, đêm hội diễn văn nghệ toàn trường đến gần. Trên sân tập nàng Đônhaxon duyên dáng, đắm say biết bao nhiêu thì ngoài đời em lại nhìn tôi đứng đưng, lạnh lùng bấy nhiêu. Tôi cũng giữ sĩ diện chẳng hay vồ vập, sẵn đốn em như buổi đầu. Những khi không có mặt tôi hình như Thục Uyên tự nhiên, thoải mái hơn. Tiếng cười đùa của em với mọi người như những mũi kim chích mạnh vào trái tim tôi đau nhói...

Đêm hội diễn rồi cũng đến. Theo rút thăm, Khoa Văn học sẽ diễn thứ 5, ở giữa chương trình. Trong trang phục của chàng Hecnani vừa hào hoa, si tình lại rất phong trần, đứng cảm trông tôi thật khác ngày thường. Ngồi ở hậu trường tôi kín đáo quan sát Thục Uyên. Hình như em không quan tâm đến buổi diễn tối nay. Hoá trang xong em tư lự ngồi nơi lối vào như cố ý trông đợi ai đó. Tôi ngập ngừng đến bên:

- Uyên này! Hai ta cùng thoại lại đoạn tỏ tình nhé!

- Không. Mình không thích đoạn ấy!

Em nhíu mày, khuôn mặt càng xinh đẹp nhưng giọng nói thì dăm dăng và thật ghê gớm. Tôi gượng cười:

- Nhưng đó không phải là độc thoại?

- Độc thoại thì đã sao? Cần gì cứ phải theo một kịch bản cứng nhắc nhĩ?

Bị chạm lòng tự ái mặc dù tự nhủ cần phải kiên nhẫn, mặt tôi vẫn nóng ran...

Có tiếng người dẫn chương trình gọi tên Khoa Văn học. Không

hiểu vô tình hay cố ý nàng Đônhexon vịn vào tay tôi lấy đà đứng dậy. Một cảm giác kỳ lạ chiếm lĩnh, tôi bắt đầu vào vai diễn...

Cả hội trường nín lặng dõi theo từng bước đi của nàng Đônhexon kiều diễm, lộng lẫy. Dưới ánh đèn sân khấu cả thân hình em như rực sáng lên, từng sợi tóc dài óng ánh bao lấy gương mặt đẹp như thiên thần. Em là ai, là nàng tiên lạc xuống cõi trần hay Hằng Nga trong vũ điệu Nghệ Thường tuyệt thế, mê hồn. Tôi lắp bắp:

- Thực... Uyên, anh yêu... em!

Lời tôi văng như hơi thở, những khán giả thính nhất có lẽ cũng không nghe thấy, duy có tiếng của đạo diễn từ trong cánh gà nhắc với ra: "Thoại to lên, nhỏ quá!"

- Đônhexon! Anh muốn nói ngàn lần... yêu em...!

Tôi thốt lên như con rối. Đạo diễn đã có vẻ bực bội: "Ta - nàng chứ anh - em gì ở đây!"

Chết thật ngôn ngữ hiện đại đã được tôi đặt vào miệng của nhân vật thế kỷ thứ 17. Nhìn sang Uyên tôi thấy em suýt phì cười. Đôi mắt đắm đuối, si mê của nàng Đônhexon như xoáy vào hồn tôi...

- Hecvani! Thiếp yêu chàng, mãi mãi chỉ có chàng thôi...

- Thực vậy không em? Ôi! Anh...!

Tôi hoảng thực sự, lại một câu thoại khác từ trái tim tôi lạc ra ngoài kịch bản. Giọng Uyên nhỏ nhẹ nhưng rành rọt: "Kìa! sai hết lời rồi!"

Đạo diễn từ phía cánh gà rít lên giận dữ: "Trời đất, có một đoạn thoại ngắn tũn mà cũng quên, chỉ giỏi ba hoa!"

Tôi bưng tỉnh, hướng về phía Đônhexon... lần này tôi mới đủ tỉnh táo. Cảnh đẹp nhất, cao trào nhất của vở kịch là cảnh đôi tình nhân bên nhau trong đêm trăng sáng. Vòng tay qua bờ vai tròn lẳn, mịn màng của nàng Đônhexon, trong giây lát tôi có cảm giác nàng run nhẹ nhẹ. "Đến lúc diễn hăng hay" tôi nhớ lại lời Uyên mỗi khi tập muốn lảng tránh cảnh này. Giờ đây trước hàng ngàn con mắt, trước mặt Ban Giám khảo em không thể chạy trốn được vòng tay tôi. Đôi mắt em nhìn sâu vào trong mắt tôi, có điều gì vừa như muốn nói vừa như đang cố lẩn tránh, khó diễn tả lắm.

Tôi đặt nụ hôn lên cặp môi run rẩy của nàng Đônhexon nghe rõ từng hơi thở trong lồng ngực của người thiếu nữ. Trái tim tự nhiên run lên loạn xạ. Bất chợt một ý nghĩ từ đâu ùa về: "Hecvani - Tùng... hãy cố làm được cái điều mà ở ngoài đời không dễ gì thực hiện!"

- Đônhexon... Ta yêu nàng!

Hơi thở tôi bị ngắt quãng. Rõ là tiếng mình đấy mà như không phải. Từ trong đến ngoài hội trường lặng đi mấy

giây rồi tiến vỗ tay ào lên như thác đổ: "Tuyệt quá! Nhập vai giỏi quá...!"

Đôi tay Uyên đang bám hồ lưng tôi từ từ thống xuống. Uyên tái mặt, đôi mắt dại đi vì ngạc nhiên và xấu hổ. Em vùng dậy cuống cuống chạy về phía hậu đài. Tôi đứng chôn chân như Từ Hải giữa sân khấu, tiếng cổ vũ, hoan hô vẫn rộn lên. Phút cuồng si tan nhanh, tôi hiểu mình đang đứng trong hoàn cảnh điển hình của bi kịch. Cố giữ bình tĩnh tôi nói lời đáp từ rành rọt đến mức ngay sau đó không còn nhớ gì nữa. Lại một tràng vỗ tay ào lên tôi cúi gập người chào khán giả...

Lao ra khỏi hội trường tôi chạy tìm Thực Uyên khắp nơi mà không thấy. Buồn, mặc hội diễn vẫn tiếp tục tôi bỏ về. Những ngày sau đó thỉnh thoảng tôi vẫn gặp Uyên. Chỉ có điều mỗi lần gặp mặt em đều thận trọng, ít nói và lảng tránh những cái nhìn của tôi. Sự im lặng của một người con gái đôi khi là dấu hiệu của một sự đổ vỡ...

Chúng tôi nhận bằng Tốt nghiệp trong một buổi sáng mùa hè nắng đẹp. Cái nóng nực không thể tách rời những cái bắt tay nồng nàn và làm khô được những giọt nước mắt chia li. Tối ấy, tôi đang bồn thần trong căn phòng trống trải thì Uyên đến:

- Anh Tùng, em gặp anh một chút!

Tôi lặng người đi vì vui sướng, đây là lần đầu tiên kể từ khi quen nhau em gọi tôi bằng anh. Tôi luống cuống:

- Minh... Uyên đợi một chút nhé!

- Không cần đâu, em đang rất vội. Có người nhờ gửi anh bức thư này. Anh hãy đợi em đi đã rồi hẵng mở!

Đặt lá thư vào tay tôi em nở một nụ cười khó hiểu rồi quay lưng bước đi. Tôi bóc thư, không tin vào mắt mình: "...Tùng! Anh sẽ gặp được những người con gái yêu thương anh hết lòng. Đừng trách em vô tình anh nhé. Số phận đã dành cho người phụ nữ những giới hạn mà em thì không đủ bản lĩnh để vượt qua giới hạn đó. Tùng ơi! Chỉ trách anh rằng sao những điều cần phải nói, phải làm ở ngoài đời thì anh lại mang lên diễn trên sân khấu...Chào anh!"

Tôi lặng người đi, vội lao theo bóng em ra cổng nhà B1. Nhưng đã quá muộn. Thực Uyên bước lên chiếc xe máy đã đợi sẵn, một khuôn mặt thanh niên trắng trẻo quay lại nhìn tôi nở nụ cười cũng thật khó hiểu.

Thực Uyên không quay lại.

Chiếc xe nổ máy, phóng đi. Ánh đèn chiếu hậu đỏ rực. Tôi sững người chơi với. Ánh đèn đỏ như một tín hiệu dừng ta vẫn thường gặp trên những lối rẽ giữa các con đường...

“SẢN XUẤT NÔNG NGHIỆP Ở VIỆT NAM VÀ CÁC NƯỚC ĐÔNG NAM Á TRONG BỐI CẢNH COVID-19 VÀ BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU” -

“AGRICULTURE PRODUCTION IN VIETNAM AND SOUTHEAST ASEAN COUNTRIES IN THE CONTEXT OF COVID-19 AND CLIMATE CHANGE”

THUYỀN DƯƠNG

“Sản xuất nông nghiệp ở Việt Nam và các nước Đông Nam Á trong bối cảnh Covid-19 và biến đổi khí hậu” là tựa đề của nghiên cứu gần đây nhất được xuất bản trong khuôn khổ dự án “Hướng tới sự chuyển dịch khung mẫu mới trong phát triển nông nghiệp thông qua tiếp cận Chuyển đổi Sinh thái - Xã hội (SET) trong khoa học và quá trình hoạch định chính sách (Nghiên cứu trường hợp tại Việt Nam)” năm 2021. Dự án được thực hiện với sự hợp tác giữa Quỹ Rosa Luxemburg khu vực Đông Nam Á, Văn phòng đại diện tại Hà Nội và Viện Chính sách và Quản lý, Trường ĐH Khoa học Xã hội và Nhân văn, ĐHQGHN.

Khác với các ấn phẩm cùng chủ đề, cuốn sách chủ yếu sử dụng tiếp cận chuyển đổi sinh thái - xã hội để nhận diện các vấn đề nổi cộm, những thách thức đặt ra với sản xuất nông nghiệp quốc gia trong bối cảnh tác động kép của biến đổi khí hậu và Đại dịch Covid-19. Đây là một tiếp cận liên ngành được coi là điểm khởi đầu, có thể cung cấp những giải pháp giải quyết các thách thức trong phát triển nông nghiệp, khắc phục những hạn chế của các hệ thống nông nghiệp thâm dụng đầu vào, đặc biệt trong bối cảnh nỗ lực thích ứng với biến đổi khí hậu và cuộc khủng hoảng mang tên Covid-19.

Cuốn sách được xuất bản trong tháng 12/2021 tại NXB Lao Động và được trân trọng giới thiệu đến các độc giả gần xa trên các trang tin xuất bản uy tín. Với lối hành văn mạch lạc, khúc chiết, cuốn sách đã mang đến cho độc giả một bức tranh tổng quan về sản xuất nông nghiệp ở Việt Nam và các nước Đông Nam Á trong bối cảnh Covid-19 và biến đổi khí hậu, từ đó đánh giá các tác động và đưa ra các khuyến nghị chính sách cho Việt Nam trong thời gian tới.

